

Leto XIX. Stev. 41
DIREKTOR »BORBE«
VLAJKO BEGOVIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SIBL
UREJA UREDNIŠKI ODBOR

Ljudska

BORBA
PRAVICA
GLASILO ZVEZE
KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

Ljudska Pravica
JSTANOVljena 1. OKTOBRA
1944 • MED NARODNOOSVO
BODILNO BORBO JE IZHA
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
FEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV
NIK. NATO PA KOT FEDNIK
• OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
KOT »BORBA« ZA SLOVENIJC

ZADNI DNEVI BERLINSKE KONFERENCE

Niti o konferenci petih se še niso sporazumeli

Molotov zahteva, naj bi priznali Kitajski status ene izmed petih velesil — Vzlic protislovnim razlagam večji del znamenj priča, da je še zmeraj nekaj možnosti za sklicanje konference, ki bi obravnavala azijska vprašanja

(Od posebnega dopisnika »Borbe«)
Berlin, 17. februarja.
Niti na današnjem petem sestanku se niso sporazumeli glede konference o azijskih vprašanjih. To je videti n drugimi po tem, da po sestanku niso objavili nobenega komun. Sporočila so le, da bodo ministri jutri dopoldne tajna pogajanja nadaljevali.

Na temelju skopih vesti o današnjem sestanku sklepajo, da so se še nadalje pogajali o naslednjih poglavitnih spornih točkah: Prvič, o značaju in dnevnem redu konference. Molotov je privolil v to, naj bi konferenca razpravljala samo o azijskih vprašanjih, vendar še vedno ni privo-

legacije so predlagale Zenevo, medtem ko bi morala po mnenju sovjetske delegacije biti takšna konferenca v Aziji.
Spričo pomanjkanja točnih podatkov o poteku tajnih pogajanj,

se seve tu širijo razne protislovne vesti in razlage. Večidel znamenj pa vendarle priča, da je še vedno nekaj možnosti, da bi se štirje ministri končno sporazumeli o sklicanju konference, ki bi obravnavala azijska vprašanja. In sicer to tem prej, ker sta dve delegaciji, namreč francoska in britanska, sila živo zainteresirani na tem, da bi se začeli razgovarjati o perečih azijskih vprašanjih.
Jože Smole

Hočemo svobodo

je izjavil Figl na banketu, ki mu ga je priredilo Združenje tujega tiska v Berlinu

Berlin, 17. febr. (AFP) Avstrijski zunanji minister Figl je izjavil na banketu, ki ga je v njegovo čast priredilo Združenje tujega tiska v Berlinu, da Avstrija zahteva svobodo in da je pripravljena zanjo tudi žrtvovati. Pripomnil je, da je Avstri-

bodi na ljubo. Mi ne moremo privoliti v žrtve, če bomo vzlic temu živeli še nadalje brez svobode. Glede tega ni možen kompromis.
Ko je odgovarjal na vprašanje novinarjev, je Figl zatem dejal, da Avstrija ne more privoliti celo

Dulles, Eden, Figl in Bidault

Vzhodni Berlin, 17. februarja (Tanjug). Britanski zunanji minister Eden je otvoril danes popolnoma zadnji sestanek štirih zunanjih ministrov v vzhodnem Berlinu. Jutrišnja seja bo v poslopu zavezniškega kontrolnega sveta v zahodnem Berlinu. To so hkrati tudi zadnji razgovori štirih zunanjih ministrov v Berlinu.
Na današnjem sestanku so razpravljali o vprašanjih, ki obdajajo drugo točko dnevnega reda — nemško vprašanje in problem evropske varnosti. To je razprava o drugi točki dnevnega reda, ker bodo jutri dopoldne tajni razgovori o prvi točki dnevnega reda, popoldne pa bodo razpravljali o avstrijski državni pogodbi.

li, naj bi se omejila zgolj na vprašanje Koreje in Indokine, kakor zahteva Dulles.

Drugič, o statusu Kitajske na takšni konferenci. Molotov zahteva, naj bi s sklicem konference priznali Kitajski dokončno status ene izmed petih velesil. Ameriška delegacija se s tem nikakor ne strinja. Njeno stališče se glasi, da lahko Kitajsko pokličejo na konferenco samo kot eno izmed zainteresiranih držav — brez posebnega statusa.

Tretjič, o sestavu konference. Molotov je baje dokončno privolil, da naj bi na konferenci sodelovale poleg petih velesil tudi druge neposredno zainteresirane države. Vendar le vztraja na tem, naj bo konferenca, kar zadeva njen poslovni značaj, konferenca petih in naj bi bilo pet velesil tizmo tudi druge neposredno zainteresirane države. Ameriška delegacija pa zahteva, naj bi štiri velesile sklicale konferenco in naj bi bila Kitajska samo ena izmed držav, ki bi jo na njo povabili.
Centri, o kraju, kjer naj bi konferenca zasedala. Zahodne de-

ja po koncu vojne dosegla velike uspehe na področju gospodarstva, kulture in politike vzlic navzočnosti okupacijskih enot in da je zato verovala, da ji bodo ti uspehi omogočili na berlinski konferenci »sodni korak k svobodi«.

Figl je poudaril, da pomeni berlinska konferenca važen napredek v primeri z minulostjo. Mi se še pogajamo, je pripomnil, enkrat pa bomo uveljavili naše gladišče: »Hočemo svobodo, hočemo možnost, da sami napravimo red v svoji hiši. Naš narod je pripravljen na žrtve, toda samo svo-

nitni ne v simbolične okupacijske enote na svojem ozemlju. »Gre za načelo, za načelo svobode, je dejal, razen tega so zavezniki po vojni sklenili, da mora Avstrija dobiti suverenost.«

Na koncu je avstrijski zunanji minister poudaril, da Avstrija nasprotuje sklenitvi kakršnekoli vojaške zveze z drugimi državami. Toda, je dejal Figl, ta nevtalnost se ne sme pretvoriti v splošno nevtalnost, ki bi preprečila udeležbo Avstrije v organizacijah, kakršni sta na primer Evropska politična unija ali Skupnost za premog in jeklo.

ZA JUTRI SO NAPOVEDANE DEMONSTRACIJE

Protisovjetske v zahodnem, protiameriške pa v vzhodnem Berlinu

(Od posebnega dopisnika »Borbe«) Berlin, 17. februarja.

Za jutri so napovedane hkrati demonstracije v zahodnem Berlinu pred poslopjem bivšega zavezniškega kontrolnega sveta in v ulici Unter den Linden, pred poslopjem sovjetskega veleposlanništva.

Zamisel o protisovjetskih demonstracijah je sprožilo vodstvo zahodnoberlinskih sindikatov. Oblasti v vzhodnem Berlinu so izjavile, da je to ameriška provokacija, in odgovorile s pozivom, naj organizirajo protiameriške demonstracije v vzhodnem Berlinu.

Protisovjetske demonstracije v zahodnem Berlinu bodo imele obliko tako imenovanega »mrtvega pohoda«. Zahodnoberlinsko prebivalstvo so pozvali, naj se množično udeležijo tega »mrtvega pohoda«, ki bo jutri okoli 16. ure okrog poslopja bivšega zavezniškega kontrolnega sveta, v katerem bodo imeli štirje ministri ob tem času zadnjo sejo.

V zahodnem Berlinu je postalo že tradicionalno, da demonstracije organizirajo v obliki »mrtvih pohodov«, »minut molčanja« in podobno.

Vsi včerajšnji zahodnoberlinski časniki so priobčili poziv prebivalstvu, naj se množično udeležijo mrtvega pohoda in tako »izrazi protest proti SZ, ki noče privoliti v svobodno volitve in s tem ovira združitev Nemčije«.

Na to je tako imenovani »blok demokratičnih strank in množičnih organizacij« vzhodnega Berlina odgovoril s pozivom na množične demonstracije v četrtek ob 16. uri pred poslopjem sovjetskega veleposlanništva v ulici Unter den Linden. Te demonstracije naj bi pokazale, da vzhodnoberlinsko ljudstvo »navdušeno odobrava stališče sovjetske delegacije in obsoja ameriško politiko, ki preprečuje združitev Nemčije«.

V proglasu, ki so ga objavili vsi davišnji vzhodnoberlinski časniki na prvih straneh, je rečeno, da »nemški narod ne more molčati spričo ameriškega odnosa, marveč mora povzdigniti svoj glas v protest«.

Ves berlinski tisk, vzhodni kot zahodni piše danes o tem, kdo je dejal »ne« na berlinski konferen-

S SEJE IZVRŠNEGA SVETA LJUDSKE SKUPSCINE LRS

Sprejet je predlog družbenega plana in proračuna LRS za leto 1954

Narodni dohodek bo letos večji za 4%, družbeni produkt pa za 7%

Ljubljana, 17. februarja
Na današnji seji je Izvršni svet Ljudske skupščine LRS sprejel predlog družbenega plana in proračuna Ljudske republike Slovenije za 1954. leto. Predlog bo Izvršni svet predložil Ljudski skupščini Slovenije.

V planu za 1954. leto znaša družbeni produkt nad 157 milijard dinarjev, torej za 7% več, kot v preteklem letu. Od tega odpade na narodni dohodek 132 milijard, 25 milijard pa na amortizacijo. Narodni dohodek se s tem dvigne za 4%, amortizacija pa za 27% glede na preteklo leto. Predvideva se povečanje industrijske proizvodnje za 10%. Skoraj vse industrijske panoge bodo dvignile proizvodnjo, med drugim elektroindustrija za 44%, medtem ko se bo proizvodnja lesne industrije znižala za 6%. V kmetijstvu je predvideno zvišanje proizvodnje za 5%. Kot v v zveznem planu, tako je tudi v republiškem predvideno znižanje cen za 11%. Glede na slabo lanskolneto in računajoč, da bo letos povprečna se predvideva tudi znižanje cen kmetijskih pridelkov.

Za investicije je predvideno 4 milijarde 600 milijonov dinarjev, od tega 2 milijardi 100 milijonov za pasivne okraje Dolenjske, Primorske in Kočevske, 2

milijardi in pol pa za investicije v zdravstvo in prosveto; od tega del za osrednje ustanove, del pa kot pomoč pasivnejšim predelom za šolstvo in zdravstvo, 5 milijard 100 milijonov pa je predvideno po republiškem proračunu za zdravstvo, prosveto, sodstvo, promet in administracijo. Poudariti je treba zlasti, da

je največ predvideno prav za zdravstvo in prosveto.
Ustanovljena bosta tudi sklada za vodno gospodarstvo in sklad za povzdigo gozdov, ki bosta poslovala po zakonih, katerih osnutka bosta v kratkem predložena Ljudski skupščini. V ta dva sklada bo prispevala republika, hkrati pa tudi okraj.

DELO SKUPŠČINSKIH ODBOROV

Predvidena je graditev štirih železniških prog

Odbor za gospodarstvo Zveznega sveta Zvezne skupščine je obravnaval prometna vprašanja

Odbor za gospodarstvo Zveznega sveta je včeraj dopoldne začel obravnavati tisti del osnutka Zveznega družbenega plana, ki govori o železniškem, pomorskem in rečnem prometu.

Clani odbora so dajali svoje pripombe k graditvam oziroma obnovi posameznih prog in mostov. S stališča potreb so bile pripombe upravičene. Toda če upoštevamo naše dejanske možnosti, nam preostane zelo malo sredstev, da bi vsa naša prometna vprašanja uredili še v tem letu.

ker se investicijska sredstva ne morejo povečati.

Vprašanje zaostajanja železniškega prometa ni osamljeno vprašanje. V podobnem položaju so namreč še nekatere industrijske panoge. V minulem razdobju so investirali precej enostransko. Malo so se zanimali za obnavljanje sedanjih industrijskih in železniških naprav.

Predstavnik Generalne direkcije jugoslovanskih železnic je izjavil, da so objektivne možnosti, da bi to dosegli.

Po razpravi se je odbor strinjal s postavkami osnutka plana o osnovnih investicijah, ki jih določa zvezni proračun za železniški promet, pa tudi s strukturo investicij, ki jih je predvidela Generalna direkcija jugoslovanskih železnic.

Več članov odbora je zastavilo tudi nekaj vprašanj v zvezi z graditvijo novih železniških objektov. Predstavnik Generalne direkcije jugoslovanskih železnic Djoka Savčević in Zveznega zavoda za planiranje Slavko Suvajdžić sta potrdila, da je vsakakor upravičeno graditi objekte, o katerih so poslanci govorili, da pa je v sedanjih razmerah to nemogoče zaradi omejenih sredstev. Poudarila sta, da je zamišljena izdelava perspektivnega plana, ki bo vsa ta vprašanja končno veljavno rešil.

Na dopoldanski seji so razpravljali tudi o rečem in pomorskem prometu. Odbor se je strinjal z dosedanjim finansiranjem le-teh.

Odbor je na popoldanski seji obravnaval tudi letalski in cestni promet ter službo PIT.

Večjo pozornost bodo letos posvetili vzdrževanju obstoječih prog.

Gospodarski napredek naše države pa zahteva tudi graditev novih prog. Graditev železniške mreže je za sedaj do skrajnosti skršena. Zamišljena je graditev zgolj štirih prog, ki imajo velik pomen za vso državo.

Ljudski poslanci, člani odbora, so razpravljali o razmerju med sreustvi za graditev novih prog in o sredstvih za vzdrževanje le-teh. Predlagali so, naj bi proučili možnosti za povečanje stopnje amortizacije, da bi tako dobili v sredstev za vzdrževanje že obstoječih objektov.

Obvestilo

Ljudske skupščine LRS

Po poslovnih obeh Zborov Ljudske skupščine LRS morajo biti vsi predlogi in pritožbe, ki jih vlagajo na Ljudsko skupščino oziroma njene domove državljani, organizacije ali zavodi, pismeni in podpisani. Podpisi morajo biti overjeni od pristojnega organa za overitve (ljudskega odbora, sodišča). Predlogov oziroma pritožb, ki ne bodo podpisani s overjenim podpisom, odbora za predloge in pritožbe v bodoče ne bosta jemala v delo in nanje ne bosta odgovarjala.

Overitve podpisov so oproščene taks, predlogi in prošnje pa morajo biti taksirani.

Iz tajništva Ljudske skupščine LRS

Predsednik republike sprejel delegacijo predvojaške vzgoje

Centri predvojaške vzgoje naj postanejo kulturno-politična in telesno-vzgojna žarišča

Beograd, 17. febr. Predsednik republike in vrhovni komandant oboroženih sil FLRJ Josip Broz Tito je danes ob desetih v Belem dvoru sprejel delegacijo obveznikov in instruktorjev predvojaške vzgoje in izvenarmadne vojaške vzgoje kombinata Borovo. Delegacija ga je obvestila o dosedanjem uspešnem delu obveznikov in centrov v Borovu in mu izročila več lepih daril.

Predsednik republike je ob tej priložnosti poudaril pomen predvojaške vzgoje in izvenarmadne vzgoje mladine za krepitev obrambne moči in varnosti naše socialistične dežele, kakor tudi za utrditev miru na tem delu sveta. Rekel je, da bo sistem te vzgoje dobil v prihodnje boljše in popolnejše oblike. Stiki med občinami in ljudskimi odbori oziroma komunami in podjetji s centri vzgoje in obvezniki bodo še bolj neposredni, ker je to predvsem njihova stvar. Potem je opozoril na potrebo, da moramo razen predvojaški in fizični vzgoji, ki ji tudi sam pripisuje velik pomen, posvetiti vso pozornost tudi stalni sistematični politični in kulturni vzgoji obveznikov.

Na koncu sprejema je predsednik Tito pregledal darila, ki so mu jih prinesli člani delegacije, ter se prek njih zahvalil zanje in sporočil svoje pozdrave vsem obveznikom predvojaške in izvenarmadne vzgoje, kakor tudi vsem ostalim članom delovnega kolektiva kombinata Borovo ter prebivalcem Borova, Vukovara in okolice. Prek generala Alekse Denijeveškega se je hkrati zahvalil tudi obveznikom centrov predvojaške vzgoje v Mariboru in Beli Crkvi za njihova darila in pozdrave.

Eden se bo vrnil v London v petek
London, 17. febr. (AFP) Britanski zunanji minister Eden se bo vrnil iz Berlina v London v petek popoldne. Predstavnik Foreign Office je dejal, da ne ve, ali se bo Eden ob vrnitvi ustavil v Bonnu, kot bo to storil Dulles. Ameriški zunanji minister se bo sestal z Adenauerjem v Bonnu v četrtek zvečer.

Eden se bo vrnil v London v petek
London, 17. febr. (AFP) Britanski zunanji minister Eden se bo vrnil iz Berlina v London v petek popoldne. Predstavnik Foreign Office je dejal, da ne ve, ali se bo Eden ob vrnitvi ustavil v Bonnu, kot bo to storil Dulles. Ameriški zunanji minister se bo sestal z Adenauerjem v Bonnu v četrtek zvečer.

Jože Smole

Tiskovno središče v Berlinu

PROBLEMI GOSPODARSKEGA SISTEMA

Razdelitev dobička in plače v podjetjih

Družbeni plan za l. 1954 določa proporcionalno obdavčenje dobička. Vsa podjetja so dolžna za potrebe federacije odstopiti 40% dobička, vtem ko se republiška davčna stopnja giblje okrog 20%. Ostalo bi dala komunam in podjetje ali bolje rečeno, komunam bi predpisovala podjetjem maksimalni odstotek dobička, ki ga lahko obdrže. Ta način razdelitve dobička ima svoje pomanjkljivosti, kar so ugotovili tudi v dosedanjih razpravah v ljudski skupščini, ker bi komunam in podjetja tako prišla v neenakopraven položaj.

Ista davčna stopnja federacije in republike spravlja nekatera podjetja in komunam v težaven položaj. Komunam, ki imajo bogatejše vire dohodkov, bi ostalo več dobička, kakor jim ga lahko pustimo v sedanjem položaju, na drugi strani pa je več komun, ki so zaradi takšnega načina obdavčenja pasivne. To se zgodi ne le zaradi proporcionalnega obdavčenja dobička, marveč tudi zato, ker je davek na promet letos zaradi kritja velikih zveznih potreb dokaj široko in izdatno zajel akumulacijo.

V takšnem položaju tak način obdavčenja dobička povzroča pasivnost nekaterih podjetij in komun,

razen tega pa s svojo neelastičnostjo v posameznih primerih negativno vpliva tudi na formiranje cen. Takšen sistem razdelitve dobička je nerazdružljivo povezan s sistemom plač. Od tega, kako bomo dobiček delili, je odvisen tudi način formiranja plačnega sklada in raven plač v podjetjih.

Sistem obračunskih plač bi moral biti, tako kakor je predložen, v glavnem močnejša izpodbuda za povečanje proizvodnosti in delovne storilnosti, ker bi se del plačnega sklada formiral iz dobička. Treba pa je omeniti, da so delavci tudi lani del zaslužka dobivali iz dobička kot presežek plačnega sklada, tako da so bili zainteresirani na čim večji proizvodnji. Lani so se morali boriti, da so dosegli polne plače in presežek plačnega sklada. V bistvu torej v tem oziru ne bi bilo velike razlike.

Predlagane obračunske plače bi na drugi strani v nekaterih primerih destimulativno vplivale na delovno storilnost v podjetjih. Nekatera podjetja ne bi mogla kriti dosedanjih plač, pa naj bi še tako organizirala delo in naj bi bila njihova delovna storilnost karkršakoli, ker jih je zadelo kategorizacija, bodi zato, ker jim je komunam predpisala višji odstotek (revne komunam) bodi zato, ker morajo imeti več kvalificiranih delavcev kakor druga. Sistem obračunskih plač jih izpodbuja, da iščejo drug izhod, denimo da nestrokovno delovno delovno silo zaposljujejo in tako zvišajo plače nekvalificirane osebe. To pa bi pravzaprav pomenilo slabiti delovno storilnost, ker imajo podjetja izpodbudo, da zaposlujejo nepotrebne delavce. Drug izhod iz takšnega položaja bi bilo zvišanje cen, kar je s stališča urejanja trga in celote negativno.

Negativne strani proporcionalnega obdavčenja dobička in obračunskih plač — o katerih smo govorili — bi se pokazale, čeprav v manjši meri, tudi če bi, denimo spremenili davčne stopnje (za kar bi se glede na velike potrebe skupnosti težko odločili) in če bi drugače uredili razmerje med obračunskim delom plač in delom iz dobička. Razlika je torej samo v tem, da bi bil njihov učinek v prvem primeru večji, v

drugem pa manjši. V našem gospodarskem sistemu ustreza samo takšen način razdelitve dobička in takšen plačni sistem, ki bo razen zagotovitve sredstev za potrebe skupnosti postavil na trgu v enakopraven položaj podjetja in komunam, jih nenehoma vzpodbujal k večji proizvodnji in rentabilnejšemu poslovanju ter povečanju delovne storilnosti.

Kakor je rekel v svojem poročilu pred Skupščino tov. M. Jalko Todorović, je dobil Zavod za gospodarsko planiranje nalogo, da znova prouči sistem razdelitve dobička in sistem plač v podjetjih ter pripravi konkretne predloge, ki bi ustrezali vsem tem zahtevam. Bilo bi še prezgodaj pričakovati končne sadove — predloge, ki bodo sproženi.

Za obravnavanje in proučevanje prihaja v poštev več kombinacij. Po eni bi dobiček obdavčili progresivno, po rentabilnosti podjetij. Čim višja je stopnja rente, tem bolj progresivno narasča tudi davčna stopnja. Stopnja rentabilnosti pa bi izračunali s primerjanjem skupnega dobička podjetja z osnovnimi sredstvi.

Na višino davka bi torej vplivali vsi činitelji proizvodnje,

sredstva za delo, surovine in delovna sila, ker bi bila od njihovega razmerja odvisna tudi višina davčne stopnje. Delovni kolektivi bi bili zainteresirani na boljše tehnični opremljenosti (na večjem deležu poslovnih sredstev v skupnem proizvodu), ker bi imeli v tem primeru opraviti z manjšo davčno stopnjo, kar bi jih izpodbujalo k investiranju. Posebno pozitivno je tudi to, da takšen sistem obdavčenja skupaj z ostalimi instrumenti gospodarskega sistema postavlja podjetja v približno enak položaj na trgu. Podjetja z večjimi dohodki so dolžna prepustiti skupnosti tudi večji dobiček, kar krepi na trgu položaj njihovih šibkejših konkurentov. Davčne stopnje ne priskrbijo na podjetja z manjšim dobičkom, da bi zvišala cene, marveč se davek s progresivno avtomatično prilagoditvijo stopnja rentabilnosti.

Prednost tega sistema razdelitve dobička je torej v tem, da na podlagi realnega kriterija — višine rentabilnosti — avtomatično zajamemo skupnosti potrebna sredstva.

Ti razlogi pa so lahko še tako prepričljivi, vendar ima progresivni sistem obdavčenja dobička tudi slabe strani, ki jih ni lahko preostiti. Prvič pomeni ugotavljanje obračunskih plač od zgoraj z vsemi posledicami, ki jih ima ta plačni sistem. Drugič, oster proporcionalni stopenj bi lahko tudi negativno vplival na delovno storilnost v nekaterih podjetjih. Velik dobiček, ki neposredno vpliva na zaostritev davčne stopnje v nekaterih podjetjih, je delno tudi posledica rentabilnejšega poslovanja, večje delovne storilnosti itd. V takšnih podjetjih torej delavci ne bi bili dovolj

zainteresirani na rentabilnejšem poslovanju in večji delovni storilnosti, ker bi bila posledica tega tudi višja davčna stopnja.

Te učinke je treba seveda še preveriti. Po drugi kombinaciji bi sredstva za federacijo in republike zagotovili z obdavčenjem dohodka. Davčne stopnje bi bile v tem primeru progresivne: Čim večji dohodek, tem večja tudi stopnja. Vse to bi predpisovali centralni organi. Vse drugo bi prepustili komunam in podjetjem, ki bi skupaj odločali tako o sredstvih za komunam kakor tudi o plačah in ostalih sredstvih v podjetju.

Pozitivno je pri tem načinu razdelitve, da sloni na načelu manjšega vmešavanja v posle komunam in podjetja. Federacija se ne bi vmešavala neposredno v urejanje ravnih cen v podjetjih, kakor dela z obračunskimi plačami, marveč bi bila njena vloga omejena na zagotovitev sredstev za njene potrebe in za republike. Odpadli bi torej obračunske plače, ki jih predpisuje federacija iz centra z vsem njihovim negativnim učinkom.

Pa tudi ta varianta je združena z velikimi težavami. Obdavčenje dohodka bi bolj obremenilo podjetja z nizko organsko sestavo, kakor podjetja z boljšo tehnično opremo, ker se ne upošteva razmerje med dobičkom in plačnim skladom ali bolje rečeno, ker ni razmejitve med potrebnim delom in presežkom dela. Takšna podjetja imajo razmeroma več delovne sile in zato jim je za Kot davek pa bi dajala sorazmerne plače potreben večji del dohodka, no isti del dohodka kakor podjetja z visoko organsko sestavo,

V sistemu socialne zaščite se obeta znatna revizija

Mnenje tajnika za socialna vprašanja Zveznega izvršnega sveta Zdenka Has o vlogi komunam v sistemu socialne zaščite

Vloga in mesto komunalne skupnosti v socialni zaščiti, je poudaril Has, zlasti pa v socialnem zavarovanju, zahteva temeljito proučevanje. Pri tem je treba posvetiti pozornost temeljnemu, na katerih slozi socialno zavarovanje in sicer solidarnosti njegovih koristnikov, predvsem delavskega razreda. Drugače povedano, treba je vskladiti enotnost sistema socialnega zavarovanja kot napredne pridobitve z vlogo komunalnih ustanov socialnega zavarovanja, prek katerih delavci in službenici uveljavljajo svoje pravice.

Spremenjeni sistem finansiranja socialnega zavarovanja, ki smo ga dobili letos, nedvomno pomeni važen korak naprej na tej poti. Koristi okrajnih in mestnih zavodov pridejo do polnega izraza predvsem v bolniškem in invalidskem zavarovanju, zlasti v bolniškem, ker kot glavni nosilci tega zavarovanja nosijo tudi glavni del gmočnih bremen. Tudi lokalni zavod nosi gmočne izdatke za prvi dve leti preskrbe zagotovitve invalidskih upokojencev in invalidov dela. Razen tega je krajevna skupnost kot celota gmočno odgovorna za vse obveznosti lokalnih zavodov.

Iz vsega tega lahko sklepamo, da bo potrebna v bolniškem in invalidskem zavarovanju temeljita revizija. Najbrž bo v bolniškem zavarovanju ugodnejši način ure-

ne glede na to, da je njihova akumulacija mnogo manjša.

Razen tega bi večja podjetja po tem načinu obdavčenja plačevala večji davek ne le absolutno, marveč tudi relativno, ker so njihovi dohodki večji. Drugo vprašanje v zvezi s to kombinacijo je možnost omejevanja plačnega sklada. Naše sedanje blagovne in denarne bilance namreč zahtevajo, da obdržimo plačni sklad na določeni višini. Vprašanje je, ali bi bilo to možno, če bi predpisovanje plač prepustili komunam in podjetjem. Najbrž bi se pokazale stalne težnje po zvišanju plač in kršitvi tega razmerja.

D. Vučković

DELO SKUPŠČINSKIH ODBOROV

Kmetijskim posevstvom ie treba boli pomagati

Odbor za gospodarstvo zbora proizvajalcev je obravnaval tudi finansiranje hidrosistema Donava—Tisa Donava

V okviru obravnavanja osnutka družb. plana v posameznih panogah je odbor za gospodarstvo zbora proizvajalcev Ljudske skupščine včeraj sprejel predloženi plan o kmetijstvu in gozdarstvu in začel obravnavati industrijo.

Dopoldanske seje odbora bi se morale začeti z razpravo o državnih posevstvih in gozdarstvu. Nepričakovano pa je prišlo na dnevni red drugo vprašanje. Skupina poslancev iz Vojvodine je namreč poslala skupščinskim

Učbenik z netočnimi podatki

Tovariš urednik, učbenik zemljepisna sveta, ki ga uporabljajo naši učenci, je izšel leta 1951. Po mojem mnenju so v njem nekateri netočni podatki. Pisec učbenika Dragoljub Petrović je po lastnih navedbah in sodeč po vodu knjige vzel podatke iz ruskih knjig in takó zagrešil nekaj napak.

Na 27. strani učbenika, ko govori o politični in gospodarski ureditvi držav na svetu, pisec pravi: Po družbeni in gospodarski ureditvi imamo kapitalistične in socialistične dežele. SZ je socialistična dežela od oktobrske revolucije 1917. Mislim, da se s takšno formulacijo ne moremo strinjati. O socialističnih deželah

zdej ne moremo govoriti v množini, kajti izumeli so Jugoslavijo na svetu ni več nobene socialistične dežele. Drugačna je stvar, če govorimo o socialističnih gibanjih na svetu. Le-teh je ponekod več, drugod manj.

Na strani 31. pisec pod naslovom: »Socialistični gospodarski sistem« piše: »Velika oktobrska revolucija v Rusiji leta 1917, je na šestini zemeljske obse položila temelje za razvoj popolnoma drugačne, nove socialistične družbene ureditve.« Čudno se mi zdi, zakaj je pisec v tem primeru pozabil na pridržek in zakaj ni pojasnil, kako daleč je šla SZ po socialistični poti in kdaj je se te poti krenila. Znano je namreč, da SZ ni več socialistična država.

Ko piše o Bolgariji, pisec pravi: »S tem je Bolgarija ubrala pot načrtnega socialističnega gospodarstva«. Tudi ta trditve se mi zdi nepravilna, saj vemo, da Bolgarija ne hodi po poti načrtnega socialističnega gospodarstva, marveč da je ta država ruska kolonija, dežela državnega kapitalizma. Ko govori na strani 54 o Madžarski, pisec piše: »Ljudska oblast je uveljavila agrarno reformo — velepovestva je razdelila med kmetijske delavce in revne kmete.« in nadaljuje: »Zdej se tudi to spreminja po splošnem državnem načrtu za razvoj narodnega gospodarstva.« Po mojem mnenju pa na Madžarskem ne more biti govora o narodnem gospodarstvu, ker ga praktično ni.

To so moje pripombe. Če pomislimo, da se mladina učil tega učbenika in da utegne sprajeti in razumeti vse tako, kakor je napisano, menim, da bi morali učitelji in profesorji med poukom opozoriti učence in dijakke na te napake in jim prikazati pravo stanje o posameznih napakah. To bi morali storiti, dokler ne dobimo novega učbenika.

Risto Cvetković, Gornji Milanovac

Občni zbor zvezne industrijske zbornice

Beograd, 17. febr. Davi se je začel v Beogradu ustanovni občni zbor zveze industrijske zbornice, na katerem se je zbralo nad 80 predstavnikov industrijskih podjetij. V imenu Zveznega izvršnega sveta je zbor pozdravil Franc Leskošek. V kratkem govoru je poudaril nalogo te ustanove. Zbornica bo v glavnem pospeševala industrijsko proizvodnjo in proizvodnjo izdelkov. Izpolnjevala met njenih izdelkov. Zapolnjevala pa bo tudi svoje družbene obveznosti. Državni organi potrebujejo od nje nasvete v raznih vprašanjih naše industrije. Poudaril je Franc Leskošek dotaknil nekaterih pomanjkljivosti naše industrije v prodaji njenih izdelkov na tujem trgu in omenil, da v januarju plana ni izpolnila.

DNEVNA KRONIKA

Zadnje pošiljke turške pšenice

Reka, 17. febr. Tri tisoč ton pšenice, ki jo prevažata ladja »Plitvice«, je zadnji kontingent od sto tisoč ton pšenice, ki jo je naša država kupila v Turčiji in bo prispel na Reko do konca tega meseca. Te dni je priplula na Reko ladja

»Kordun« s 7 in pol tisoč tonami pšenice, tri druge ladje pa so že pripeljale pšenico v splitsko in solunsko pristanišče, od koder jo bodo razposlali v posamezne republike.

Miloš Lalović odpotoval v Beirut

Beograd, 17. febr. Pooblaščen minister Miloš Lalović, naš go-

spodarski svetovalec za Sirijo, Libanon in Jordan je danes z letalom odpotoval iz Beograda v Beirut. Miloš Lalović bo hkrati opravljal posle jugoslovanske odpravniške poslov v Libanonu.

Prihod grških častnikov v Niš

Niš, 17. febr. Danes je prispela iz Skoplja v Niš skupina grških častnikov pod vodstvom poveljnika prve grške armade generalnega podpolkovnika Kamanidikosa Stiliasa. Hkrati je prispel tudi generalni podpolkovnik Rade Kamovič s skupino častnikov.

Grško vojaško delegacijo so sprejeli na železniški postaji predstavniki poveljstva niške garnizije pod vodstvom generalnega majorja Neneziča. V počastitev prihoda grške vojaške delegacije so nocoj v Domu JLA priredili častniki niške garnizije, tovariški večer.

Pomladanski velesjem v Zagrebu bo 5. do 14. III.

Pomladanski zagrebski velesjem, ki bo letos trajal od 5. do 14. marca, bo največja dosežena razstava izdelkov jugoslovanske industrije, kmetijstva, obrtništva in drugih panog. Na sejmu bodo sodelovali več kot 600 naših podjetij z nad 3000 izdelki. Predstavitelj zagrebskega velesjema poveljnik zagrebskega velesjema proučujajo, da so razstavni prostori že pripravljani in da so razstavni vzorci mnogih izdelkov že priselili.

M. N.

PRED III. KONGRESOM ZK SLOVENIJE

„Kako bo pa sedaj, ko so „rdeči“ zmagali?!”

Zgodovina delavskega gibanja v ljubljanski Tobačni tovarni je najtesneje povezana z delovanjem tov. Cerneta-Klemna, ki je dolgih 20 let delal o tej tovarni, širil komunistične ideje, utrjeval enotnost delavstva v borbi za njihove pravice in tako pridobil na stotine požrtvovalnih borcov za delavske pravice.

Objavljamo kratek odlomek o njegovem delu v razdobju med obema vojnama.

Tobačna tovarna v Ljubljani je bila pred vojno priborilo pravico voliti delavske zaupnike žele državna tovarna. Prav zaradi tega si je delavstvo okrog 1933. leta, ne glede, da je bila revolucijarna razgibanost razmeroma velika že vsa prejšnja leta. Prva komunisti v tovarni Cerneta in Janežič sta uspela znatno razširiti komunistični vpliv, število članov KP se je povečalo na 5 partijcev, ti pa so pridobili širok krog simpatizerjev. Čeprav je bilo napredno usmerjenih delavcev v tovarni precej, položaj pred drugimi volitvami delavskih zaupnikov vendar ni bil najbolj povoljen. »Zeleni« — klerikalci — so na čelo svoje liste kandidirali človeka, ki na videz ni bil preveč strupen, zaradi svoje vedrosti pa precej priljubljen ter prav zaradi tega nevaren nasprotnik. Toda vzdusje v tovarni je bilo zaradi dolgoletnega delovanja komunistov in njihovih simpatizerjev tako, da je moral sindikalni odbor pristati na zahtevo delavstva, da socialdemokrati ne bodo postavili nesebno

liste, temveč skupno listo socialistov, ki jo je s podpisal zahtevalo več kot 100 delavcev in sicer listo najpredanejših ljudi iz razredne sindikalne organizacije, nosilec liste pa je bil tov. Cerne.

Ko nam je tovariš Klemen pripovedoval svoje spomine iz tega razdobja, je dejal, da bi bilo težko takrat naprej napovedovati zmago tega ali onega. Sindikalni zaupniki so to pot pojasnjevali po oddelkih politične cilje socialistov ter pomen delavske enotnosti, glede česar je tovarna že imela nekaj izkušenj. Za zvišanje mezd, izboljšanje delovnih pogojev in drugo so bili že nekajkrat uveljavili svoje zahteve, ko je delavstvo enotno nastopilo, ustavilo delo ter zahtevalo izboljšave. Zavest, da so s svojimi zahtevami do pravic zliži z ostalim proletariatom in enotni v skupni borbi, ki so jo manifestirali ob praznovanjih 1. maja, ki je tudi Tobačna tovarna ustavila delo ter se pridružila ostalim, jih je hrabrila.

Vendar pa tudi nasprotniki niso bili brez vseh kart: precej delavstva v tovarni je bilo polproletarcev z Dolenskej ter bližnje in daljne ljubljanske okolice, v katerih še ni bila razvita razredna zavest. Vpliv farovaža se je čutil zlasti med žensko delovno silo, vodstvo tovarne pa je imelo tudi močno orožje v svojih zaupnikih — predvsem tercijskih delavkah, ki so vodstvo sproti obveščale o delovanju socialistov oziroma komunistov ter ob vsaki priložnosti vplivale na omahujoče s tisto znano parolo »kaj pa, če izgubite delo, če se pridružite rdečim.« Malo nezaneslivi

so bili tudi socialdemokrati, ki raznih zahtev delavstva čestokrat niso gnali na ostrino, temveč so skušali dobro delati na gabi strani.

Zato je rezultat volitev tembolj odjeknil v tovarni: lista tovariša Cerneta, ki jo je postavila sindikalna organizacija, je dobila dvakrat toliko glasov, kot nasprotna. To je pomenilo velik uspeh, saj so tajne volitve dokazale, da nevarno ilegalno delo komunistov pri širjenju legalnega in ilegalnega delavskega tiska, politična propaganda, pritegnitev v organizacijo rdeče pomoči in druge akcije niso bile zaman.

»Kako bo pa sedaj, ko so rdeči zmagali?«

Te direktorjeve besede, ki jih je izrekel, ko je zvedel za rezultat volitev, so preletele tovarno kaj hitro od ust do ust. Zaupanje v lastno moč, če strnjeno nastopijo ter imajo dobro vodstvo, je delavce še bolj utrdila v razredni zavesti.

To pa je bilo nevarno. Vodstvo podjetja, zeleni delavski voditelji, deloma pa tudi socialdemokrati so se zavedali, da pri tej zmagi ne sme ostati in da ni tu kaj spraševati, kako bo pa sedaj.

Novi delavski zaupniki so se z vneto lotili dela, toda že po nekaj dneh je banovinska uprava na intervencijo tovarne preklicala volitve kot neveljavne, češ da so komunisti propagirali svojo listo na volišču. Čeprav je delavstvo zahtevalo nove volitve, na katerih naj bi jih predstavljali isti tovariši, do teh volitev ni prišlo, pač pa so delo prevzeli prejšnji zaupniki. Revolucionarne zavesti pa nezakonito dejanje ni zadržalo, prav tako ne stalne preiskave in preganjanja komunistov. Ko je zaplamljet v Evropi in pri nas nov vojni požar, je bila tudi Tobačna tovarna pripravljena na naloge, ki so čakale naš proletariat.

OB OBISKU POSEBNEGA ODPOLANCA PREDSEDNIKA TITA V ADIS ABEBI

Daljina prijateljska dežela

ki si je v viharju druge svetovne vojne pridobila v naši državi mnogo prijateljev

Vest o odlikovnjaku carja Haile Selasija, obisk posebnega odposlanca predsednika republike v Adis Abebi in izjava etiopskega carja, da sprejme povabilo, naj obišče Jugoslavijo, so sprejeli v naši državi z zadovoljstvom in očitnim zanimanjem — kot izraz nadaljnega utrjevanja prijateljskih stikov in sodelovanja med dvema državama, ki sta si geografsko toliko oddaljeni druga od druge, toda po tistem, kar čutita druga do druge, toliko blizu.

Enodušno naklonjenost, ki jo danes uživa Etiopija med našimi narodi, korenini v tistih hudih dneh, ko se je začela fašistična soldateska čutiti zadosti močno, da krene na osvobodilno pot, ki so svet pahnil v vihar vojne. Etiopija je bila prva žrtev fašistične agresije. Tedaj, 1935, si je na dežela, dotlej skoroda popolnoma neznana večini ljudi na svetu, pridobila svobodoljubno svetovno renomo.

Etiopija si je takrat pridobila v naši državi mnogo prijateljev. Jugoslovanski delovni ljudje, ki so se čutili tudi sami ogroženi od fašističnih agresorjev, niso skrivali iskrene naklonjenosti in zanimanja za bolj svobodoljubnih Etiopcev, ki so se hrabro upirali nadmočnemu agresorju.

Vojna je minila. V njej so se jugoslovanski narodi postavili po robu taistemu osvajalcu, ki je na svojih prvih pohodih uporabil vojaško silo za pokol neoboroženega prebivalstva Etiopije. Nekaj let kasneje pa je isto storil na jugoslovanskih tleh. Borci za svobodo so izbojevali zmago.

Iz vojne sta kot zmagovalki izšli Etiopija in Jugoslavija. Na ruševinah starega so jugoslovanski narodi začeli graditi nov dom. Tudi Etiopija je z velikimi koraki stopala naprej. V njej se bje vztrajen boj za modernizacijo dežele, razširjenje prosvete, za odstranitev zadnjih ostankov srednjega veka. Odločno je ubrala pot, ki jo bo povedla iz zaostalosti, v kateri je živela, ne da bi bila sama kriva. Pot je dolga, toda uspehi so tu.

Medsebojne jugoslovanske-etiopske simpatije in spoštovanje, kar je vse zraslo v boju proti skupnemu sovražniku v drugi svetovni vojni, so vzbudivale težnje po ustalitvi trdnjih medsebojnih stikov. Osnovna nit je že obstajala — skupna privrženost načelom Ustanovne listine OZN. Razvijala se je dalje.

Med razgovori predstavnikov obeh držav v OZN 1948, je doznanski zamisel o izmenjavi diplomatskih misij kot prvem koraku k kasnejšemu imenovanju stalnih diplomatskih predstavnikov. Oktobra 1952 je jugoslovanska misija dobre volje odpotovala v Etiopijo s smotrom, vzpostaviti tesnejše odnose med obema državama. Pristrčen sprejem je potrdil pravilnost teh smotrov.

Z izmenjavo not dne 4. marca 1952, so bili vzpostavljeni diplomatski odnosi med Jugoslavijo in Etiopijo in s tem bile tudi na mednarodnem torišču potrjene težnje obeh držav za čim širšim sodelovanjem. Julija 1953, se je Adis Abebi mudila naša gospodarska delegacija. Plod njenega obiska je bila sklenitev jugoslovansko-etiopskega sporazuma o trgovini in gospodarskem sodelovanju, ki so ga podpisali v

Beogradu 21. avgusta 1953., ko se je tam mudila etiopska misija dobre volje.

Ta sporazum pomeni prvo pomembnejšo obliko pristnejšega sodelovanja med obema državama. Možnosti pa so tudi na drugih področjih. Dežela Haile Selasija se danes zelo trudi, da bi razvila industrijo, izboljšala promet, kmetijstvo, razvila zdravstveno službo, organizirala upravo itd. Jugoslavija je pripravljena pomagati pri tem. To je že dokazala. Stališče naše delegacije v OZN, ko je šlo za upravičene etiopske zahteve, je znano, kakor tudi prizadevanje, da bi nudili tehnično pomoč tistim, ki jo potrebujejo. Te dni so začeli delati v bolnišnici Saint Paul v Adis Abebi trije jugoslovanski zdravniki, ki jih je naša država poslala tja na prošnjo Etiopije. Obe strani se zanimata za povečanje trgovine z našimi podjetji in razširitev pro-

meta jugoslovanskih ladijskih prog na eritrejska pristanišča itd.

Obe državi sta začeli še pristnejše sodelovanje, ker vesta, da leto ne skriva nobenih zakulisnih teženj. To sodelovanje je trn v peti tistim krogom, ki hočejo onemogočiti zblizanje malih držav, da bi tako lahko vsilili svoj vpliv. (Spomnimo se, da so nekatere italijanske agencije ob sporazumu o trgovini in gospodarskem sodelovanju razširile vesti o nekakšnih tajnih klavzulah, kar je vodja etiopske misije dobre volje gospod Deresa odločno zanikal.) To pa ne bo oviralo jugoslovansko-etiopskih prizadevanj. Medsebojno spoštovanje in naklonjenost sta trdna osnova za nadaljnji razvoj sodelovanja in prijateljskih odnosov. Vse to pa še krepi težnja v obeh državah po miru na svetu, boj za ohranitev enakopravnosti med narodi in za spoštovanje njihove neodvisnosti.

Tako v Adis Abebi kot v Beogradu vemo, da smo si drug drugemu iskreni prijatelji. Deželi ležiata mnogo kilometrov druga od druge, toda ustvarjene vezi so trdne. Medsebojno razumevanje bo prispevalo, da se bodo še bolj okrepile.

M. Bratič

Dobro znamenje
za nadaljnji razvoj trgovinskih odnosov med Jugoslavijo in Veliko Britanijo

Beograd, 17. febr. Načelnik gospodarskega oddelka Državnega tajništva za zunanje zadeve Ivan Barbaljič je izjavil sodelavcu Tanjuga v zvezi z bližnjimi trgovinskimi pogajanjmi med Jugoslavijo in Veliko Britanijo, da je zdaj »Velika Britanija za nas velik potencialen trg, to pa je dobro znamenje za nadaljnji razvoj trgovinskih odnosov med obema državama.«

Načelnik Barbaljič bo vodja jugoslovanske trgovinske delegacije, ki se bo 22. februarja začela v Londonu pogajati o blagovni izmenjavi med Jugoslavijo in Veliko Britanijo.

Med razpravo je Smith izjavil, da morajo ZDA storiti vse, da bi zagotovile uspeh Francozov v Indokini, vendar da ne nameravajo postati tja svoje enote.

136 milijonov dolarjev za letalska oporišča v Španiji

Washington, 17. febr. (AFP). Kreditni odbor ameriškega predstavniškega doma se je sporočil, da je doletel 136 milijonov dolarjev za iz-

INTERVJU Z JORDANSKIM MINISTROM ZA GOSPODARSTVO

Načrti o izkoriščanju naravnih bogastev

Štiri poglavitne točke o gospodarskem razvoju Jordana

Aman, februarja
Gospodarstvo mlade arabske države Jordanije ima vsa obsežna naravna bogastva, ki so do sedaj ostala neizkoriščena. Načrti, ki se jih je vlada hašemitskega kraljestva Jordani-

Takšno vprašanje je dopisnik »Borbe« zastavil ministru za gospodarstvo Anar Bej Katibu. Le-ta je odgovoril: »Načrti, ki se jih je vlada hašemitskega kraljestva Jordani-

Adani in vzpostavitev prometnega omrežja, k čemur sodi tudi gradnja pristanišča Akaba, kar bi v bistvu ustrezalo tej shemi razvoja ekstraktivne industrije;

4. za izpolnitev teh projektov se je jordanska vlada odločila za politiko podpiranja investicij tujeje kapitala.«

V zadnjem času je glavni predmet razprave med gospodarskimi in političnimi krogi arabskih držav predlog ZDA, znan pod imenom Johnstonov načrt, s katerim naj bi uredili obsežen načrt izkoriščanja voda jordanske doline za namakanje in pridobivanje električne energije. Da bi ta načrt uresničili, je potrebna koordinacija vseh držav, ki bi izkoriščale te vode, se pravi tudi Izraela.

Na vprašanje, kaj sodi o Johnstonovem načrtu in ali je sedanje stališče arabskih držav o tem vprašanju dokončno, je jordanski minister za gospodarstvo odgovoril:

»Jordanska vlada zavrača vsak načrt, vsak projekt, ki zahteva kakršnokoli sodelovanje z Izraelom.«

Iz razgovora je bilo moč povzeti, da se v Jordaniji resno trudijo, da bi izkoristili doslej nedotaknjena naravna bogastva.

Značilno pa je, da drža pot do rešitve tega vprašanja prek investicij tujega kapitala, ki bo, če mu bodo to dopustili, kmalu imel v svojih rokah ključne položaje jordanskega gospodarstva in bo tako morebiti usmerjal razvoj države po svojih, ne pa po njenih potrebah. Mar ne bo to dejansko podaljšalo politično odvisnost te države od velikih in gospodarsko razvitejših dežel?

Zdravko Pečar

Aman — glavno mesto Jordana

rem uporabljajo domala svetopisemsko orodje, je glavni vir dohodkov prebivalstva te dežele. Živinorejo se ukvarjajo beduinjska plemena, ki na obsežnih puščavskih planjavah pasejo živino in se neprestano bore za goli obstoj. Njihovo življenje se v zlic stikom s civilizacijo ni mnogo spremenilo, marveč je ostalo takšno, kakršno je bilo pred mnogimi stoletji.

Naravna bogastva Jordanije so doslej neraziskana. Izmed njih dandanes edino izkoriščajo bogata ležišča fosfata, ki pomeni poglavitni izvozni činitelj te države. Med kmetijskimi pridelki so poglavitne oljne rastline in tobak.

V zadnjih letih se v Jordaniji bolj trudijo, da bi gospodarstvo izboljšali in si pridobili gnotna sredstva za nadaljnji napredek in razvoj.

Zato je bilo zanimivo slišati, kaj menijo jordanski gospodarski krogi o gospodarskem razvoju dežele in kakšni so vladni načrti na tem področju.

je doslej lotila, so v glavnem naslednji:

1. spodbujanje majhne industrije za proizvodnjo potrošnih dobrin, ki jih je Jordanija doslej pretežno uvažala. To se pravi, proizvodnje živil, raznih predmetov, pohištva in alkohola;

2. graditev srednje industrije z istim namenom: osvoboditi se uvoza številnih izdelkov. To obsega industrija cementa, petrolejskih proizvodov, rastlinskih olj in maslač, keramike in mila;

3. izkoriščanje rud. Pri tem gre za povečanje sedanje proizvodnje fosfatov na milijon ton letno, izkoriščanje magnezija v

POLITIČNE RAZMERE V ITALIJI

Dozdevna socialna usmeritev Scelbove vlade

Stavke in demonstracije so zastrašile demokrščansko desnico, ki je ustavila napade na vlado

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Rim, 17. februarja.

Jutri bo Scelbova vlada stopila pred parlament s predsednikovim govorom. Njegove programske točke je soglasno sprejela, končno redakcijo pa so opravili predstavniki treh vladnih strank. Frontalna ofenziva opozicije je povzročila delno konsolidacijo, zlasti v vrstah demokristjanov.

Grozeče stavke, demonstracije in spopadi delavcev s policijo so zastrašili demokrščansko desnico, ki je ustavila javne napade na vlado, boječ se posledic ponovnega padca vlade. Zato stopa Scelbova vlada pred parlament dokaj trdna, z ugodnim razmerjem sil 125:111 v dobro vlade v senatu in s 302:87 v skupščini.

Vtem ko parlamentarne številke za zdaj obljubljajo vladi ugodno usodo, bi o proračunskih številkah tega nikakor ne mogli trditi. Socialni in gospodarski načrti vlade so v zelo tesnih okvirih dejanskih proračunskih možnosti. Po osnutku, ki ga je Scelba kratko in malo prevzel od Fanfanijeve vlade, naj bi znalsali dohodki prihodnje leto 2088 milijard lir, izdatki pa 2354 milijard. Dohodki so po splošnem mnenju optimistični, ker za 210 milijard presega leto lanske, vtem ko so izdatki — pet preveč optimistično nizki, ker se bodo spričo sedanjega tempa — torej socialnih investicij in programskih načrtov nove vlade

— po zatrjevanju ekonomistov dvignili na 2700 milijard. Tudi če bi bili dohodki doseženi, bi znašal primanjkljaj 600 milijard. Primanjkljaji iz prejšnjih proračunskih let pa znašajo že 4500 milijard lir.

Proračun je torej za vladno akcijo finančna nevarnost in ne nudi nobene možnosti za uresničenje socialne in gospodarske reformatorske ter investicijske politike, ki jo obljublja nova vlada.

Proračunske omejitve pa Scelbovi vladi ne jemlje socialne legitimacije. Če bi vlada dosledno želela odločiti se za takšno orien-tacijo, bi sredstva doma lahko našla. Treba bi bilo samo razbiti okvirje sedanjega finančnega in davčnega sistema, po katerih vlada ni storila nobenih reformatorskih, marveč nasprotno izrazito konservativne ukrepe. Glavni problem je v prilagoditvi davčne-

Mario Scelba

ga sistema, pravičnejši razdelitvi narodnega dohodka. Od skupnih v l. 1953 predvidenih davčnih dohodkov odpade samo 267 milijard na direktno davke, ki zadenejo kapitalistične profite, vtem ko odpade 981 milijard na indirektno davke, na široko potrošnjo, carine in razne takse, ki jih plačuje mali potrošnik in obliki zvišanja prodajne cene raznih potrebščin. Davčni sistem je naperjen proti potrošnikom ne pa proti kapitalistom. Vladna energičnost v izterjavanju davkov pa bi lahko udarila tudi po potrošniku, ki mu sama obljublja zboljšanje življenjskih pogojev s socialnimi ukrepi.

F. Barbieri

Z zasedanja štirih zunanjih ministrov v zahodnem Berlinu

Z VSEH STRANI SVETA

ZDA
Obisk nizozemskega obrambnega ministra

New York, 17. febr. (USIS) Nizozemski obrambni minister Staff je prispel včeraj v New York, da bi z ameriški predstavniki obravnaval vprašanja, ki zanimajo ZDA in Nizozemsko, zlasti o ameriški pomoči in o evropski obrambni skupnosti.

Razprava o Indokini

Washington, 17. febr. (AFP). — Predsednik Skupnega odbora načelnikov generalstaba admiral Radford in državni podtajnik za zunanje zadeve Smith sta včeraj poročala senatnemu odboru za zunanje zadeve o položaju v Indokini. Prizadevala sta si stvarno preoceni uspehe, ki so jih Ho Si Minhove enote dosegle v zadnjem času in ki jih je, po njunem mnenju, ameriški tisk čisto pretiraval.

Med razpravo je Smith izjavil, da morajo ZDA storiti vse, da bi zagotovile uspeh Francozov v Indokini, vendar da ne nameravajo postati tja svoje enote.

136 milijonov dolarjev za letalska oporišča v Španiji

Washington, 17. febr. (AFP). Kreditni odbor ameriškega predstavniškega doma se je sporočil, da je doletel 136 milijonov dolarjev za iz-

polnitev prvega dela programa o graditvi omrežja letalskih oporišč v Španiji. Celotni stroški tega programa so niso znani.

SZ
Timošenko član CK KP Belorusije

Moskva, 17. febr. Radio Moskva poroča, da je bil maršal Timošenko imenovan za člana Centralnega komiteja KP Belorusije. Hkrati je bil general Paganin imenovan za člana CK KP Litve.

INDONEZIJA
Sunario o azijski konferenci

Djakarta, 17. febr. (AFP). Indonezijski zunanji minister Sunario je izjavil, da bi razprava o azijskih vprašanjih brez udeležbe azijskih držav bila brez vrednosti.

To je izjavil v zvezi s predlogom, naj bi bila v Ženevi konferenca o korejskem vprašanju.

Pritisk na Muong Saj popustil

Vientian, 17. febr. (AFP). Danes je popustil pritisk Ho Si Minhovih enot na Muong Saj. V zadnjih 48 urah je francosko letalstvo močno napadalo nasprotnikove enote na tem področju. V ostalem delu Severnega Laosu ni bilo bojev.

EGIPT
Vojaška pomoč Sudanu

Kairo, 17. febr. (Reuters). Predsednik republike general Nagib je danes izjavil, da bo Egipt pomagal Sudanu pri kolanju in opremitvi sudanskih obrambnih sil, zlasti kar zadeva preskrbo z orožjem in letalno letalcev. Propomnil je, da bodo kmalu objavili program vojaške pomoči Sudanu.

INDONEZIJA
Stavka pristaniških delavcev

Djakarta, 17. febr. (AFP). Vrsto indonezijskih pristanišč je zajela stavka pristaniških delavcev. Stavke niso trajne: medtem ko so delavci na nekaterih pristaniščih ponovno odšli na delo, se je v drugih stavka šele začela.

Indonezijski minister za delo bo danes zahteval od arbitraže, naj izda odločne ukrepe.

VZHODNA NEMCIJA
Poziv socialnim demokratom

Berlin, 17. febr. (AFP). Centralni komitej evropske socialistične stranke Vzhodne Nemčije je pozval socialne demokrate na enotno akcijo proti »militarizmu in revanšizmu«. V pozivu je rečeno, da je treba mobilizirati delavski razred in vse prebivalstvo, da bi preprečili uveljavljanje bonnske in pariške pogodbe.

FRANCIJA
Pariški tisk o berlinski konferenci

Paris, 17. febr. (AFP). Davišnji pariški časniki poudarjajo v naslovih sovjetsko odklonitev, da bi evakuirali enote iz Avstrije, »Combat« in »Figaro« pa vprašujeta, ali Molotov s svojimi manevri ne namerava podaljšati konference.

Kar zadeva azijska vprašanja, izražajo časniki upanje, da bodo glede tega dosegli sporazum. To poudarja zlasti »Figaro«.

VELIKA BRITANIJA
Vrnitev trgovinske delegacije iz SZ

London, 17. febr. (AFP). Iz SZ se je vrnila v London delegacija britanskih poslanskih ljudi, ki so s sovjetskimi predstavniki sklenili vrsto trgovinskih dogovorov. Vodja delegacije Scott je izjavil, da preprosto izvoza strateškega gradiva v dežele sovjetskega bloka ne bo preveč ovirala britanskega izvoza v SZ.

PAKISTAN
Sprejet osnutek sporazuma s Turčijo

New Delhi, 17. febr. (Tanjug). Iz Karadžija je prišla vest, da so na sinočnji sedemurni seji pakistanske vlade sprejeli osnutek sporazuma s Turčijo. Pakistanski krogi v New Delhiju pričakujejo, da bodo sporazum podpisali čez nekaj dni.

Film z divjega zapada

psihološka drama

TOČNO OPOLDNE (High Noon). Produkcija: Stanley Kramer. Režija: Fred Zinneman. Scenarij: Carl Foreman po zgodbi J. W. Cunninghama 'The Tin Star' (Pločevinasta zvezda). V glavnih vlogah: Gary Cooper, Grace Kelly. — Podjetje za izposojanje filmov Beograd.

Bonec stoji visoko in vroče nad Hadlevilleom tistega dne, ko jezili skozi Ben Miller z dvema pajdašema na čezmestsko postajo, kamor naj bi se s opoldanskim vlakom pripeljal Benov brat, slođinec Frank Miller, da bi se maščeval nad šerifom Williamom Kaneom.

Tako se prične film 'Točno opoldne', ki se zelo razlikuje od tistih številnih, ki smo jih videli doslej.

Petdeset let je minilo od tedaj, ko je bil v Hollywoodu izdelan prvi western film — zvrst, ki je kmalu postala hollywoodskim producentom ena najbolj donosnih. To obličnico so dostojno proslavili s premiernima dvema filmov: 'Shane' režiserja Stevena in Zinnemanovoga 'High Noon', v katerem je glavno vlogo šerifa Kanea odigral Gary Cooper, ki je zanj tudi dobil največje hollywoodsko priznanje — Oscarja.

Večina ljudi, ki so film videli, bo zašuhana, če povemo, da je poleg Fordove 'Poštne kočije' in še omenjenega 'Shane' ta film eden redkih odličnih, če ne najboljših v tej zvrsti. Sodeč po ugotovitvah, ki sem jih ališal od gledalcev, ko smo na dan premiere zapuščali dvorano, se mi zdi, da so bili razočarani prav zato, ker so pričakovali, kar je pri filmih to vrste običajno, je revolverske bitke in boj s pestmi. Zapelelo so jih slike, na katerih so videli širokokrajne kloboke in revolverje, ter bili razočarani, ko so ugotovili, da avtorjem filma ni bilo le za običajne cenene efekte, ampak, da so hoteli s filmom povedati nekaj več, da so iz navadne kavbojke naredili — psihološko dramo.

Svedoča ne manjka streljanja in tudi nezbežni 'happy-ende' je tu, vendar nas to ne moti. Pri tem filmu

je vse to postranskega pomana. Važna je tu le psihologija sloveka-šerifa, sloveka, ki ve, da je to, kar namo-rava storiti, skoraj samomor, sloveka, ki so ga v usodnem trenutku zapustili vsi prijatelji, ki bi se brez sramote umaknili nevarnosti, v katero pa ga prisili šut dolžnosti in časti. Vse to je še poudarjeno z odlično fotografijo in nenavadnim glasbenim 'leit-motivom', obojno kavbojske pesmijo (Tiomkin), s čimer je režiser znal ustvariti šudovito atmosfero v filmu.

Fred Zinneman, tridesetletni hollywoodski režiser, ki se nam je že predstavil s filmoma 'Sedmi križ' in 'Tereza', je tu pokazal, kaj lahko naredi odlični režiser iz scenarija s povsem vankdanjo zgodbo, ki je sama po sebi še bolj prazna kot navadno v takih filmih. Idušili je iz njega bistvo, tisto, česar v današnji poplavi westernov ne najdemo, obdelal je psihologijo moža, ki se boji usode, a vendar pogumno zre smrti v oči. Dokazal je, da listvo westerna ni le v tem, da pokaže brezumno predrz-

nost glavnega junaka, kopico mrtvih in da se konča z nezogibnim 'happy-endo', ampak da se dá tudi s takim filmom povedati nekaj več, da ima tudi tak film svojo globino in visoko umetniško kvaliteto, ki pa ostaja povprečnemu gledalcu, željnemu senzacijske in izumetničenosti, žal — neznan.

Po filmu „Veruj v mene“ in na pot filmu „Srce lažljivo bije“

Podjetje za izposojanje filmov v Zagrebu, ki nas je že nekajkrat osredilo s tujimi filmi najslabših kvalit in si s tem pridobilo dostaj sloves najmanj resnega izposojalca v državi, je s avstrijskima filmoma 'Veruj v mene' in 'Srce lažljivo bije' ta sloves še utrdilo. Malo razveseljivega dejstva, da najdejo takšne neokusne bedastote nekkih kapitalističnih filmarjev hvalne odjemalce v

»Dečke« končujejo
V ateljejih »Hosna-filma« končujejo prvo tonsko kopijo kratkometražnega umetniškega filma »Dečke«. Scenarij za film je po pripovedki Isaka Samokovlje »Otroci ulice« napisal Boško Kosanović, ki je film tudi režiral. Glasbo je napisal Boris Pandopulo.

»Dečke« prikazujejo izsek iz življenja sarajevskega slikarja Romana Petrovića in odkrivajo mnoga nasprotja predvojne meščanske družbe Sarajeva. Vlogo bogate gospe Vere igra Vera Radojević, članica dubrovnškega narodnega gledališča, slikarja pa Ilija Djuvalčekovski. Član skupnejske Drame, Vloga Vika, Spalje, Traje in Vidana prikazujejo dečke, ki so kratkrat prvič na filmu.

naši državi, ni mogoče razlagati drugače, kot da sedijo ponekod v naših filmskih institucijah ljudje, ki se pač dobro razumejo na komercialno poslovanje, o čem drugem (konkretno o umetnosti, njenem kulturno-izgojnjem pomenu) pa nimajo pojma. Kdo od teh sploh govori o umetnosti! Zanje velja po »business« iz businessa zadržati odgovor: »Kaj moremo, če nimamo sredstev! Pojav neopravičljivega komercializma v tej smeri je postal že tako bohoten in splošen, da ga ne moremo imeti več samo za prehodnega, marveč za problem, ki se ga bo treba zavestno lotiti — ali pa dopustiti, da bo prešel in zadržil napredne težnje! Naj povem za primer: film 'Pravna identiteta', ki po svojih kvalitetah ni zaslužil, da smo ga uvrstili v naš spored, je naša filmska kritika ostro odklonila. V 'Ljudski pravici-Borbic' pa smo brali tudi odločen apel javnega delavca Toma Brejca, naj se ta film pri nas več ne predvaja. Po vsem videzu je bilo torej javno mnenje proti temu filmu in hkrati tudi proti podobnim filmom, kar pa je naletelo na gluha ušesa odločujočih in film se je še nadalje »uspešno« sprehajal iz kina v kino ter polnil blaginje — svedoča, saj je bila to zanj dobra reklama. Močno pa tudi dvomim, da je omenjeni članek ali katera koli kritika tega ali drugih slabih filmov kakor koli vplivala na spored v naših kinematografih. Ze lep čas gledamo filme, ki so izrazito slabi, neumetniški, brez sleherne vrednosti, ki bi jih upravičevala na naših platnih, filmi, ki so samo za izgubo časa in denarja in ki le redkemu malomeščančiču še ta vabijo zadovoljen nasmeh. Odkar velja novi sistem nakupovanja in razdeljevanja filmov, se je torej položaj precej poslabšal, kljub mnogim zagotovilvam, da se bo po novem našinu filmski repertoar še izboljšal. Naj tu poudarim, da smo gledali elasti v zadnjem času vrsto filmov, ki pod nobenim opravilom ne sodijo v naše kinodvorane in kakršnih ne želimo k nam. Pri tem pa gre tudi in predvsem za to, da se naša filmska podjetja zavedo svoje odgovornosti, ki jo od njih terjaja kulturno občinstvo, in da izbirajo program tujih filmov tudi tam, kjer odločuje komercialna plat, s stališča dostojnih potreb našega sloveka. Mar naj bodo takšni filmi, kakršne nam zdaj vsiljuje predvsem zagrebško podjetje, duševna hrana našemu meščanu, željnemu zdravega duševnega izživevanja, ali celo našemu podeželanu, željnemu kulture? Njihov komercialni uspeh prav gotovo ni merilo došleha nja tem upravičenim pa v zadnjem času vse bolj neustičnim težnjam!

Prizor iz filma »Bela griva«

Nagrada slika III. Povejte, kdo je ta umetnik. Našajte nekaj filmov, v katerih ste ga videli igrati.

Trideset let dela francoskega režiserja Jeana Renoira

Med prvimi francoskimi avantgardisti, ki so jih družile skupne težnje, ustvariti veliko francosko filmsko umetnost, se je pojavil leta 1922, mladi Jean, ki je nato ob asistenci starejših kolegov spoznaval zakonitosti nove in takrat še malo upošteevane umetnosti.

Ilka Husijar in 'Človek-zverc', v katerih je pokazal vse odlike velikega režiserja. V filmu 'Izlet', ki ga je izdelal po noveli Guya de Maupassanta, so prišli najbolj do izraza vplivi impresionističnih slikarjev, posebno njegovoga očeta Augusta Renoira, kar se je odražalo predvsem v likovni formi, za kar pa še ima zahvaliti tudi svojemu bratu — snemalcu Claudu Renoiru.

Po prvem odlično opravljenem zrelostnem izpitu, ki ga je opravil z režijo filma 'Vodna dekleca', se je kmalu uvrstil v vrsto najboljših francoskih režiserjev, kar nam dokazujejo že njegovi zgodnji filmi, kot so 'Nana', 'Charleston', 'Marquitas', 'Mala prodajalka vžgalice' in drugi.

Zadnji film, izdelan v francoskih filmskih ateljejih, je leta 1939 dokončan film 'Pravilo igre', v katerem je imel poslednjič priliko kot pronicljiv opazovalec meščanskega življenja podati sliko francoskega predvojnega življenja.

Selo z nastopom živčnega filma se je njegov počet nekoliko umiril. Toda po prestani krizi, ki je trajala približno dve leti in v kateri se je seznanil z zakonitostmi zvočnega filma, je zopet ustvarjal filme velikih vrednosti. Prvim remek-delom, kot so 'Rešitev utopljenca', 'Noč na razpotju', 'Madame Bovary' in 'Nadnu', so se pridružili leta 1936 njegovi trije najboljši filmi 'Izlet', 'Ver-

Ko so se nato skupno z mnogimi francoskimi filmskimi ustvarjalci umaknili pred Nemci v Hollywood, se je pravzaprav zaključilo njegovo pravo umetniško delo, kajti tu je kot n. pr. Clair izdelal le nekaj povprečnih filmov, od katerih sta pomembnejša le dva, in sicer 'Močvirje' in pa 'Človek z jugs'.

Jean Renoir in scenaristka filma »Reka« Rumer Godden

Pričakovali bi, da se bo po končani vojni vrnil v francoske ateljeje. Toda po triletnem odmoru je odšel v Indijo, kjer je izdelal film 'Reka'. Prejšnjemu popolnoma nasproten po značaju je njegov zadnji film 'Zlata kočija', za katerega je napisal scenarij po Meriméejevi enodejanski 'La carrosse du Saint Sacramente' ('Kočija največjega zakramenta'). Ta njegov zadnji film lomo gledali verjetno tudi pri nas.

Pred kratkim pa je pričel s pripravami za film o Van Goghju.

NAGRADNI KUPON
18. II. 1954

Filmske beležke iz tujine

Film o slovitim kirurgu dr. Sauerbachu
V Nemčiji snemajo film o življenju in delu enega največjih kirurgov naše

Rita Hayworth

dobe profesorja dr. Ferdinanda Sauerbrucha. Film delajo po njegovi avtobiografiji, ki je imela v Nemčiji med vsemi knjigami največji uspeh. Delo snema podjetje Corona, režira Rolf Hansen, kamera pa je v rokah najboljšega nemškega snemalca Helmuta Asleya. Prof. Sauerbrucha igra Ewald Balser, o katerem pravijo, da je kakor ustvarjen za to vlogo.

da bo to eden izmed največjih filmov povojne nemške filmske proizvodnje. V tem filmu bosta nastopila znana igralka Willy Birgel in Kristina Söderbaum. Film so posneli na Ceylonu in v Indiji. Drugi del tega filma se bo imenoval 'Maharadžini ujetniki'.

Film o slavnem boksarju Joeju Louisu

V Ameriki so posneli film 'Povest o Joeju Louisu'. Film obravnava življenje slovitega črnega boksarja. Njegovo vlogo igra Coley Wallace, peti boksar na uradni listi teške kategorije.

Novi francoski filmi
V francoskih filmskih ateljejih je končano snemanje nekaterih novih filmov. Med njimi so: 'Velika igra', kjer igrajo Gina Lollobrigida, Arletty in Jean-Claude Pascal, nadalje 'Mam'selle Nitouche' s Fernandelom in Mario Pierangeli ter 'Afera Maurétius', kjer imata glavni vlozi Daniel Gelin in Madeleine Robinson. Kakor piše švicarski časopis 'Film Magazine', bo, sodeč po doslej izdelanih filmih, francoska filmska produkcija tudi letos dala vrsto zanimivih in dobrih filmov.

»Zvezde nad Colombom«
V zadnjem času v tujih filmskih revijah dosti pišejo o barvastem filmu »Zvezde nad Colombom«. Sodiijo,

Drugo nadaljevanje

V istem času doživlja svojo premiero pri nas avstrijsko-slovenski film 'Verwirrung um Inge' — 'Irena v zadregu'. Produkcionsleiter: Mladen Kozina. Musik: Bojan Adamič. Regieassistent: Francé Jamnik und verschiedene Mitarbeiter, besonders in einigen Rollen: Maša Slavec, Drago Zupan ...

Irena v zadregu obsodi naš tisk z recenzijo 'za malo denarja — malo muzike'. Ali pa jo propagira — sicer skromneje kakor 'Vesna' — toda v istem, magacinsko osladnem načinu. V 'Mladini' pišejo mladini: '... Z Brunni Loeblovo (glavno igralko, op. natanko, kje sva se spoznala Mislim, da je bilo takrat sem jo še večkrat srečal. Vedno so bile pela, se smejala in jokala, jaz pa sem strmel na filmsko platno ...' itd.

Triglav film je prodal — poročajo — v pri-meru 'Irene' Avstrijem samo pejsaže Ljubljane. Sicer naš tisk sramežljivo molči — in vendar nima dogodivščinami prav tako kakor Vesna v Ljubljani, s samim ljubljanskim gradom v središču. In kakaj »nas« je sram 'Irene v zadregu'? Ali je slabše grajena kakor 'Vesna'? Ali je v njej manj »vive« kakor v 'Vesni'? Ali je »poklicno filmsko« slabše izdelana kakor 'Vesna'? Ali nas moti zgolj nemški jezik? Ali pa jo morda omalovažujemo, ker jo je 23. avgusta odpravil z desetvrstično oceno in jo obsodil za enega najslabših avstrijskih filmov? Toda večine gledalcev 'Vesne' tudi 'Irena v zadregu' ne moti. Predstav' so nabito polne.

Tretje nadaljevanje
V istem času beremo poročila o predstavah in uspehih zapadnonemško-slovenskega barvnega filma 'Dalmatinische Hochzeit' — 'Dalmatinska svatba'. Storijsa se odigrava v Dubrovniku, po nemško: v Ragusi. V njej plešejo pravo pravcato »mareško« — izvorni ples z otoka Korčule — in v njej pleše slavna 'črna Venera z Broadwaya' Vicky Henderson, o čemer je poročal in poročala domala ves naš tisk, od 'Tovariša' do 'T'. Koliko ganljivih reportaž o prikupni Veneri smo brali v času, ko je plesala — pomislitel — v samem našem Trnovem! Koliko ganjenih oči je sledilo med snemanjem virtuoznemu gibanju njenega telesa! Prava pravcata in živa girl v Ljubljani! S 1000 dolarji plače! Kakšen dogodek, kakšno doživetje za promenadno Ljubljano! Kakšna podjetnost, kakšen napredek slovenskega filma! Nemška publika je v kinu »Aegir« v Hannoveru ploskala »pri odprtem platnu« — poročajo naši časopisi. »Stari plesi«, pravi nemški kritik, »dokazujejo, kako bi bil svet reven brez neusahljive ljudske sile.« »Kakšna sreča za producente, da so odkrili Jugoslavijo kot filmsko deželo« — pišejo Nemci — in naši filmski poročevalci jih ponosno pona-tiskujejo in ne vedo, da so Nemci odkrili že

FRANCE BRENK

BREZ KRITERIJEV

Ni dvoma: 'Irena v zadregu' je popolna plaža. Toda kaj, če je celo bolje grajena, bolj 'filmska' kakor 'Vesna', čeprav že sto- in stotič ponavljajo zgodbo »o lepi mladi deklici ... itd.« in zaudarja po obrabljjenih »vive«? In zgodba ter »vive« v 'Vesni'?

Tretje nadaljevanje

Ni dvoma: 'Irena v zadregu' je popolna plaža. Toda kaj, če je celo bolje grajena, bolj 'filmska' kakor 'Vesna', čeprav že sto- in stotič ponavljajo zgodbo »o lepi mladi deklici ... itd.« in zaudarja po obrabljjenih »vive«? In zgodba ter »vive« v 'Vesni'?

Ni dvoma: 'Irena v zadregu' je popolna plaža. Toda kaj, če je celo bolje grajena, bolj 'filmska' kakor 'Vesna', čeprav že sto- in stotič ponavljajo zgodbo »o lepi mladi deklici ... itd.« in zaudarja po obrabljjenih »vive«? In zgodba ter »vive« v 'Vesni'?

Ni dvoma: 'Irena v zadregu' je popolna plaža. Toda kaj, če je celo bolje grajena, bolj 'filmska' kakor 'Vesna', čeprav že sto- in stotič ponavljajo zgodbo »o lepi mladi deklici ... itd.« in zaudarja po obrabljjenih »vive«? In zgodba ter »vive« v 'Vesni'?

Ali ni vse to pisarjenje o filmu, pod katerim se bolj in bolj šibi naš tisk in so ga prepolne tudi naše mladinske publikacije, impresivna vzgoja za filmsko plažo, ali vsaj vzgoja za dobrohotno strpnost do slabih in najslabših filmov, ki vobče nastajajo po drugi vojni?

Ali ni to prepričljiv dokaz, kako bohotno se razrašča tudi pri nas nazor, po katerem je film predvsem »industrijski produkt in trgovsko blago« ...?

Četrto nadaljevanje

»Delavci iz Londona, ki se vračajo domov z dela ob petih, šestih zvečer, so mi pripovedovali, da iščejo v kinu relaxation — oddiha, nekako fizično-duhovno obnoveitev svojih sil za naslednji dan ...« je nekdo zapisal 'Vesni' v prid.

Toda kdo danes še trdi, da se utrujeni delavec bolje spončije ob plaži, kakor ob duhoviti komediji? Kdo si upa trditi, da dveurno življenje v svetu girlsov, milijonarjev, udobnih stanovanj ... krepi delavca v njegovem boju za vsakdanji kruh, za boljše življenje?

Ne. Demoralizira. »Kar koli naj počnem, razkošnega udobja manekenov, toalet, modernih avtomobilov in srečnih koncev ne bom doživel nikdar in nikoli.«

In ne nazadnje: ali je cilj ljudi življenje, ki ga baje živi sto tisoč milijonarjev na svetu, ali je cilj njihova mentaliteta, njihov način življenja, čustvovanja, njihove navade in morala ...?

Ali je cilj maturantov odbojka, jadrnalno letalstvo, lepa deklica in poceni matura v žepu? Kakšna življenjska laž! Kakšna umetniška laž! Kakšna laž! Circenses? Kar se mene tiče, sem zoper laž. Tudi zoper laž v filmu in v filmskem tisku.

Koliko bo se nadaljevanj na isto temo ...?

SPORT IN TELESNA VZGOJA

SVETOVNO SMUČARSKO PRVENSTVO

Zmagoslavje Fincev v teku na 15 kilometrov

Najboljši Srednjeevropejec Carrara na 16. mestu Jugoslovani med zadnjimi?

Palun, 17. febr. V teku na 15 km so imeli danes največ uspeha finski smučarji, ki so osvojili prva tri mesta, pa tudi peto in šesto. Zmagal je Velko Hakulinen, olimpijski zmagovalec v teku na 50 km, ki je pretekel progo v 53:28 min. Nasilice srebrne medalje z iste olimpijade 1952. Mikkelä (Finska) je bil danes šesti peti. Med petorico najboljših se je uvrstil samo sovjetski smučar Terentjev, ki je prispel četrti. Norvežani, katerih tekmovalce je na pretekli olimpijadi zmagal, se niso uvrstili niti med prvo desetorico.

Carrara, ki je bil z 58:27 zasedel 16. mesto. Nastopilo je 119 smučarjev. Izmed katerih 31 za klasično kombinacijo.

V smučarski štafeti 3 krat 5 km za ženske, je zmagala ekipa SZ v času 1:05:54. Sledje Finska 1:06:19, Švedska 1:08:22, Norveška 1:09:06, CSR 1:10:28, Italija 1:15:14, Vzhodna Nemčija 1:19:17.

V klasični kombinaciji je končni plasman naslednji: 1. Stenersen (Norveška) 461 točk, 2. Gundersen (N) 461 točk, 3. Mardalen (N) 459, 4. Gjølten (N) 454, 5. Slatvik (N) 448 itd.

Po prvih neuradnih rezultatih so naši smučarji dosegli izredno slab vrstni red. Med 115 udeleženci je bil Heblanja 91, s časom 1:05:02, 9. Kanadca 99, s časom 1:06:27, 9. Pavčič 110, 1:08:10, 10. Rožič na 115, s časom 1:20:54, 9.

Ta vrstni red naših tekmovalcev je eden najslabših startov jugoslovanskih tekmecev na poevnih velikih mednarodnih prireditvah.

TUDI FRANCOŠKI SKALKALCI PRIDEJO V PLANICO

Ljubljana, 17. febr. Organizacijski komitej Planice nam je sporočil, da za ga g. Marcel Orcha, vodja smučarjev skakalcev v Franciji, obvesti, da se bo udeležil letošnje mednarodne prireditve v Planici, s tremi najboljšimi skakalci.

Zaključeno prvenstvo JLA

Sarajevo, 17. febr. S štafeto 4 x 10 kilometrov je bilo zaključeno petdnevno smučarsko prvenstvo JLA. Končni vrstni red: Zagreb 280,5, Sarajevo 253, Beograd 238, Skopje 118,5.

HOKEJ NA LEDU Drugi poraz Partizana

Garmisch-Partenkirchen, 17. febr. Drugo tekmo na gostovanju po Nemčiji so hokejski Partizani odigrali proti Bad Telsu. Zmagali so domačini s 6:0 (3:0, 0:0, 3:0).

Moskva - Zenit je v hokeju na ledu premagal Naika iz Stockholma z 10:1 (2:0, 5:1, 3:0).

Danes ob 19 bo v Križevniški ulici letni občni zbor NK Krma.

V NEDELJO NA LJUBNEM

skoki na 65 m skakalnici

SSK Gozdar zgradil veliko skakalnico

V nedeljo, 21. februarja, bo na Ljubnem ob Savinji največja letošnja zimskošportna prireditelj na Štajerskem. Na 65 m skakalnici bodo velika mednarodna skakalna tekmovalca, katere se bodo udeležili skakalci Slovenije.

SSK Gozdar je to skakalnico zgradil po načrtih inž. Ploudka. Posejati je bilo treba veliko število jelk in smrek, odstraniti večje število skal, mnogo kamenja - dr. Vendar s poštenovalnim delom je SSK Gozdarju v treh letih uspelo dograditi to veliko smučarsko skakalnico, katera je za planiško naša največja skakalnica. Po svoji konstrukciji je to prav gotovo edinstvena skakalnica pri nas, saj je od vrha zaletišča pa do izteka v ce-

loti vgrajena v pobočje brez kakršnih leseh delov.

Nedeljskih tekem se bo udeležilo nad 50 naših najboljših skakalcev. Zanimanje med prebivalstvom je veliko.

Naša športna javnost je ugodno sprejela zamisel, naj bi bilo prvenstvo v Beogradu. Tudi IOKZJ je ugotovil, da po pogoji, da bi se naša država lotila organizacije tega tekmovalstva.

Vendar bo o tem odločil sobotni plenarni zvečer, ki bo obravnaval proučeno tega tekmovalstva, ki ga je sestavila posebna komisija. Kraka, da bo sklep plenuma pozitiven. Skratka pričakujejo, da bo plenum odobril stališče izvršnega odbora.

Vendar sodimo, da vse prvenstvo ne bi smelo biti v Beogradu. Najbolje bi bilo, da bi bilo predtekmovalni nekaterih skupin v Zagrebu in Novem Sadu.

JUGOSLAVIJA ORGANIZATOR EVROPSKEGA KOŠARKARSKEGA PRVENSTVA ZA ŽENSKE

Z združenimi močmi

Ali lahko rečemo, da je Jugoslavija organizator letošnje evropskega košarkarskega prvenstva za ženske? Ne. To bi bilo prezgodaj trditi. Vendar ta trditve ni neutemeljena.

Naša športna javnost je ugodno sprejela zamisel, naj bi bilo prvenstvo v Beogradu. Tudi IOKZJ je ugotovil, da po pogoji, da bi se naša država lotila organizacije tega tekmovalstva.

Vendar bo o tem odločil sobotni plenarni zvečer, ki bo obravnaval proučeno tega tekmovalstva, ki ga je sestavila posebna komisija. Kraka, da bo sklep plenuma pozitiven. Skratka pričakujejo, da bo plenum odobril stališče izvršnega odbora.

Vendar sodimo, da vse prvenstvo ne bi smelo biti v Beogradu. Najbolje bi bilo, da bi bilo predtekmovalni nekaterih skupin v Zagrebu in Novem Sadu.

RADIO

Dnevni spored za četrtek, 18. febr. 5.30-7.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (Pester glasbeni spored) - vmes od 5.35-5.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski pregled tiska - 5.50-6.00 Jutranja telovadba - 6.15 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Za gospodinje - 7.25-7.30 Poročila - 12.00 Mali koncert zabavne glasbe - 12.30 Napoved časa, poročila, objava dnevnega sporeda in objave - 12.45 Zabavna glasba - 13.00 Dr. Jože Beniger: O novem lovskem zakonu - 13.10 Popularne melodije iz oper - 13.50 Sportno predavanje: Morala v športu - 14.00 Pesmi jugoslovanskih narodov - 14.30 Radijske reklame - 14.40 Mali ansambli igrajo zabavno glasbo - 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objave - 15.15 Zabavna glasba - 15.30 Cicibanom - dober dan! - 16.00 Zelim ste - poslušajte! - 17.00 Napoved časa in poročila - 17.10 Laha in operetna glasba - 17.30 Oddaja za žene - 17.40 Igra Plesni orkestra Radia Ljubljana - 18.00 Uganite, kaj igrajo! - 19.00 Radijski dnevnik - 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in vremenska napoved - 20.00 Domače aktualnosti - 20.10 IL. jugoslovanski radijski festival - 22.00 Napoved časa, poročila in pregled sporeda za naslednji dan - 22.15-23.00 Za zabavo in ples igrajo: Ljubljanski plesni sekstet, Adalbert Luczkowski s plesnim orkestrom Radia Köln ork. V. c. Shoen in Dinah Shore.

23.00-24.00 Oddaja Radia Jugoslavija za tujino na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

Dnevni spored za petek, 19. februarja 5.30-7.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (Pester glasbeni spored) - vmes od 5.35-5.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutranja telovadba - 6.15 Do kam bomo šli na izlet? - 6.30 do 6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti za kmetovalce - 12.30 Opoldanski orkestralni spored - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in objave - 12.45 Zabavna glasba - 13.00 Glasbena oddaja za pionirje - 13.15 Koroska, Bela Krajina in Prekmurje v narodni pesmi - 13.45 80. letnica tečaja angleškega jezika - ponovitev - 14.00 Za

prejeto popoldne - spored zabavne in plesne glasbe - 14.30 Radijske reklame - 14.40 Klavirske prireditve - Liszta - 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objave - 15.15 Zabavna glasba - 16.00 Radijska univerza: Irma Flis: Svica - politično in kulturno življenje - 16.15 Popoldanski komorni koncert - 17.00 Napoved časa in poročila - 17.10 Za ljubitelje opernih melodij - 17.50 Urednikova besedila in pionirska pošta - 18.00 Mali koncert za mladino - 18.30 Kulturni pregled: O največji francoski književnosti - 18.45 Harmoniko igra Jože Kampelj v vselem triu - 19.00 Radijski dnevnik in objave - 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in vremenska napoved - 20.00 Tedenske zunanepolitične pregled - 20.15 Simfonični ples - 21.00 Svet v svedih in besedah - Iz del Branislava Nušića - 21.25 Domači ansambli v plesnem ritmu - 22.00 Napoved časa, poročila in pregled sporeda za naslednji dan - 22.15-23.00 Iz ustvarjanja skladateljev-impressionistov.

23.00-24.00 Oddaja Radia Jugoslavija za tujino na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Igrajo mali ansambli - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Iz operetnega sveta - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Slovenske narodne pesmi - »zaljubljen« - poje Planinski oktet pod vodstvom Mirka Laha - 8.30-8.40 Prens sporeda Radia Ljubljana - vmes od 13.00-13.15 Oddaja za madžarsčini - 15.00-15.20 Literarna oddaja: Palko Gal: Okamenela kraljica, pravljico bere član SNG Janko Hočevar - 16.20-16.30 Glasbena medigra - 16.30-16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45-17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 16.45 do 17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prens sporeda Radia Ljubljana.

Dnevni spored za petek, 19. febr. 5.30-7.25 Prens sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Prekmurske pesmi izvaja Miško Baranja s svojim ciganskim orkestrom - 7.40-7.45 Za naše gospodinje - 7.45-8.00 Veseli zvečer - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 12.00-16.00 Prens sporeda Radia Ljubljana - 16.00-16.20 Zborovske skladbe slovenskih avtorjev poje moški zbor DPD Slava Klavara pod vodstvom Rajka Sikoša - 16.20-16.30 Nekaj Chopinovih valčkov - 16.30 do 16.45 Pregled

**VAŽNI NASLOVI
V LJUBLJANI**

Reševna postaja, Zaroška 25
tel. 22 444
Zdravstvena dežurna služba,
Miklošičeva 20, tel. 23 081
Notranja uprava, Prešernova
ul., tel. 21 100 in 21 200 De
žurni za prometne nesreče
tel. 20 663
Gasilski mllec, Kerkov trg,
tel. 23 555
Elektrarna Magistrat, tel. 22 120
Plinarna, Resljeva 28 tel. 20 550
Vodovod, Kerkov trg 10 20 554
Železniška postaja, Trg OF,
tel. 20 768
Avtošolska postaja, Masaryko
va, tel. 23 085
Hotel »Unlona«, Miklošičeva 1,
tel. 20 570
Mestni avtomobilski Slomškova 6,
tel. 21 676
Mestna hranilnica ljubljanska,
Čopova ulica 3 - Tel. cen-
trala 22 126 in 22 383, direk-
tor tel. 21 894
Veleblagovnica »Na ma«, upra-
va - sekretariat 22 563, ko-
mercijski oddelki 22 571, ra-
čunovodstvo 22 589, centralno
skladišče 22 550, poslovni oddelki:
pri »Pošti« 21 066, poslovni oddelki:
na pri »Tramostovju« 22 551
poslovalnica »Pohišstvo« 20 486
Trgovsko podjetje »Usnje«, Wolf-
ova 1/11, direktor 20 042, ko-
mercijski oddelki 22 364, gro-
sistični oddelki za usnje,
Trubarjeva 41, 33 281, detajl-
ni poslovalnici: »Usnje«, Tru-
barjeva 41, 22 381, »Koza«,
Trubarjeva 16, 28 068, grosi-
sistični oddelki za obutev,
Gradisce 10, tel. 20 517
Trgovsko podjetje »Lubra«,
Wolfova 1/1; uprava, direk-
tor 22 321, komere, oddelki
20 235, skladišče Mestni trg
št. 21, 21 195; poslovalnice:
»Perla«, Miklošičeva 13, tel.
20 122; »Manon«, Prešernov
trg 3, 21 573; »Moda«, Nazor-
jeva 5, 20 255; »Okras«, Čo-
pova 54, 21 149; »Vvarna«,
Trubarjeva 31 20 441
Slovenija - Impex, trg, agen-
tura za izvoz in uvoz -
Boethovnova 14/1, 23 915
Spedičila-Ljubljana, podjetje
za tuzemske in mednarodne
transporte, uprava Titova 33,
tel. 21 392, direktor 20 451, ko-
sorna odprava, Metelkova 4,
tel. 21 719; avtodisponenca
tel. 21 690; avtozgarara, Sre-
diška 1, 23 290

»METALNA«

**TOVARNA KONSTRUKCIJ IN STROJNIH NAPRAV
MARIBOR**

SPREJME ZA SVOJE ZUNANJE MONTAŽE:

VEČ KOMPRESORISTOV

v pošte pridejo le izučeni mehaniki z večletno prakso pri upravljanju vseh vrst kompresorjev

MODELNEGA MIZARJA

za vodstvo skladišča modelov

SKLADIŠČNIKA

za barve, elektro material, jekla in pomožni material

STROJNEGA TEHNIKA

z večletno prakso

Plača po tarifnem pravilniku za leto 1954 - Interesenti naj pošljejo pismene prošnje z navedbo kvalifikacije in dnevom nastopa na Personalni oddelki podjetja

Oglašujte v »Ljudski pravici-Borbi«

V ZALOŽBI SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

je izšel iz tiska

**IZVEŠTAJ PRETSEDNIKA REPUBLIKE
JOSIPA BROZA TITA**

na zasedanju Ljudske skupščine 29. januarja 1954
v cirilici in latinici. Strani 56. Cena 40 din.

Naročila sprejema: Izdavaško podjetje »Kultura«, Beograd, Dečanska 29/III, telefon 25-547. Tekoči račun pri Narodni banki 102-T-77.

883

RAZPISUJEMO SLUŽBO

tehničnega vodje podjetja

(pohištvno in stavbno mizarstvo)

Za reflektante veljajo naslednji pogoji:

1. da so arhitekti notranje arhitekture z večletno prakso, ali
2. da so absolventi tehničnih srednjih šol lesne stroke z najmanj 10-letno prakso, ali
3. da so industrijski obratovodje (mizarji mojstri) z 20-letno prakso.

Nastop službe takoj, plača po dogovoru.

Prošnje vložite pismeno na naslov: »Oprema«, Maribor, Partizanska cesta 15.

TOVARNA SODE LUKAVAC

razpisuje natečaj za sprejem v službo:

- strojnih,
 - elektrostrojnih in
 - gradbenih inženirjev,
 - pravnikov,
 - finančnih strokovnjakov,
 - komercialnih strokovnjakov
- z znanjem tujih jezikov.

Stanovanje zagotovljeno.

Zasluzek po tarifnem pravilniku ali pogodbi.

Ponudbe z živiljenjepisnimi podatki pošljite na naslov: Fabrika sode, Lukavac.

895

Tivatsko privredno preduzeče

TIVAT

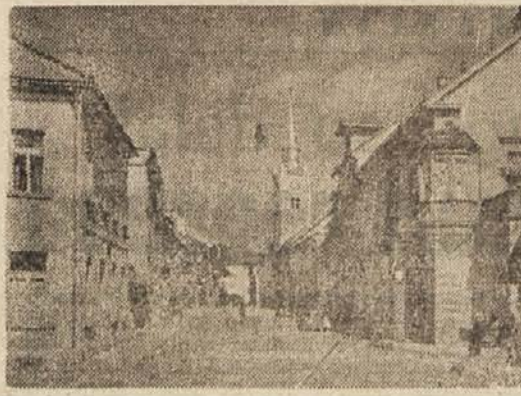
RAZPISUJE

**NATEČAJ
za direktorja
podjetja**

PODJETJE SE BAVI S PROMETOM ŽIVIL
IN INDUSTRIJSKEGA BLAGA.

Stanovanje zagotovljeno. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe s podatki o dosedanjem službovanju ter strokovni in šolski izobrazbi je treba poslati do 25. II. 1954.

853

Ljudski odbor mestne občine Crnomelj vabi vse Belokranjce na proslavo in jim čestita k občinskemu prazniku.

SPORED PROSLAVE:

1. Na predvečer praznika, 18. februarja, bo v Crnomlju ognjemet-iluminacija.
2. Isti večer bo svečana akademija v Prosvetnem domu.
3. Dne 19. februarja ob 9. uri svečana seja LOMO Crnomelj v Prosvetnem domu. Na to sejo vabimo vse delovne ljudi občine Crnomelj.
4. Po svečani seji LOMO bo odkritje spomenika narodnemu heroju Janku Starhi.
5. Ob 15. uri bo lutkovna predstava za mladino v Prosvetnem domu.
6. Ob 19. uri uprizori gimnazija igro »Na straži«.

LOMO Crnomelj vabi vse delovne kolektive in ostalo prebivalstvo na praznovanje občinskega praznika. Prav tako so vabljeni vsi člani SNOS, da se udeleže proslave.

KOLEKTIV

**RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA
KANIŽARICA**

ČESTITA DELOVNIM LJUDEM ČRNOMLJA
K OBČINSKEMU PRAZNIKU!

Belokranjcem občine
Crnomelj čestitamo
k njihovu prazniku!

DELOVNI KOLEKTIV
OKRAJNEGA
GRADBENEGA PODJETJA
ČRNOMLJ

VSEM ZADRUŽNIKOM IN DELOVNIM LJUDEM
ČRNOMLJA ČESTITAMO K OBČINSKEMU PRAZNIKU!

KOLEKTIV

**Zadružnega trgovskega podjetja
ČRNOMLJ**

PRIPOROČAMO SE V SVOJIH POSLOVALNICAH
S HITRO IN KULTURNO POSTREŽBO! NIZKE CENE!

**SPLOŠNO
TRGOVSKO PODJETJE
ČRNOMLJ**

čestita
delovnim ljudem Crnomlja
k občinskemu prazniku!

NIZKE CENE IN
SOLIDNA POSTREŽBA!

DELOVNI KOLEKTIV

**TOVARNE
SADNIH IZDELKOV
ČRNOMLJ**

čestita
Belokranjcem iz Crnomlja
k občinskemu prazniku!

SE PRIPOROČAMO!

Čestitamo k občinskemu
prazniku Crnomlja!

**KOLEKTIV
TOVARNE UČIL
ČRNOMLJ**

BREZOVE METLE

in razna držala
prodaja na debelo
Zemljoradniška zadruga
Čačak-Kotraža, telefon št. 4.

891

**VALJARNA BAKRA IN BAKRENIH LEGUR
SEVOJNO**

sprejme:

- višjega gradbenega inženirja z dolgoletno prakso,
- dva višja gradbena tehnika z daljšo prakso,
- inženirja kemije z daljšo prakso,
- dva inženirja-metalurga z dve- do petletno prakso,
- dva inženirja-tehnologa z dve- do petletno prakso,
- dva strojna inženirja z dve- do petletno prakso,
- 10 visoko kvalificiranih elektromonterjev in elektromehnikov.

Plača po sporazumu. Stanovanje zagotovljeno v Sevojni ali v Titovem Užicu. — Ponudbe z opisom dosedanega dela pošljite upravi podjetja v Sevojni.

VALJAONICA BAKRA I BAKARNIH LEGURA SEVOJNO

890

Oljarne pozor!

PRODAMO:

Kompletno oljarno za stiskanje lanenega, sončičnega in sličnega semena, in sicer:

- 7 preš tipa »Anderson« in k njim spadajoči drobilec, drobilec za tropino, elevatorje, transportne polže in črpalke,
- trofazni elektromotor 52 kW za pogon oljarne.

OLJARNA JE V POPOLNOMA BREZHIBNEM STANJU IN PRIPRAVNA ZA TAKOŠEN POGON!

Reflektanti naj se obračajo na naslov:

**»COLOR« - tovarna barv in lakov - MEDVODE
SLOVENIJA**

Rudnik Ljublja pri Prijedoru sprejme rudarskega inženirja z najmanj petletno prakso, in rudarskega inženirja-pripravnika

Plača po tarifnem pravilniku. Stanovanje zagotovljeno. Ponudbe s fotografijo in opisom dosedanega dela pošljite na naslov: RUDNIK LJUBLJA kraj Prijedora.

868

POZORI!

Izredna priložnost za preskrbo z ledom!

Mestno hotelsko podjetje »Vojvodina« v Novem Sadu prodaja kompletno

LEDARNO

Kompresor 15.000 kalorij, električni pogon, kapaciteta okoli 1000 kg v eni izmeni. Lahko hladi tudi mineralno. Zelo primerno za kulinarni in gostinski podjetja. Cena po pogodbi. — Pišite hotelu »VOJVODINA«, NOVI SAD

859

Takoj sprejmemo v službo inženirja kemije in diplom. ekonomista z znanjem jezikov.

Plača po dogovoru. Ponudbe pošljite na: »Titan«, Kamnik, ali se osebno zglasite v podjetju.

Sprejmemo

za takojšen nastop službe DVA TKALSKA MOJSTRA

z večletno prakso na bomb. revolver statvah.

Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite na: RUŠKA TEKSTILNA INDUSTRIJA - RUŠE

List izdaja časopisno založniško podjetje »Borba« v Beogradu, Kardeljeva ul 31, telefon 24-001 - Uredništvo Ljubljana, Kopitarjeva ul 6/III, tel 23-261 do 23-264 - Telefon za naročnino in oglase 21-030 - Mesečna naročnina za našo državo 250 din za tujino 500 din - Čekovni račun pri NB 8011-T-19, poštni predal 43 - Tisk Tiskarne »Ljudske pravice« - Poštnina plačana v gotovini

— Uprava Ljubljana, Kopitarjeva ul 2, telefon 23-261 do 23-264 - Telefon za naročnino in oglase 21-030 - Mesečna naročnina za našo državo 250 din za tujino 500 din - Čekovni račun pri NB 8011-T-19, poštni predal 43 - Tisk Tiskarne »Ljudske pravice« - Poštnina plačana v gotovini

IZ NASIH KRAJEV

Kmetijske zadruge so delale dobiček na račun regresa

Za več milijonov dinarjev so Kmetijske zadruge v celjskem okraju izkoristile regrese za stroje, ki so jih potem prodale zasebnikom

Splošnim kmetijskim zadrugam je bil z uredbo odobren regres za kmetijske stroje, pogonsko gorivo in drugo opremo, ki je namenjena za razvoj socialističnega sektorja kmetijske proizvodnje. V nekaterih primerih so poslovavnice kmetijskih zadrug nepravilno izkoristile regrese. Ne le, da so prodajali stroje kmetom in privatnim obrtnikom, marveč so si, na račun regresa pri pogonskem gorivu, ustvarile neupravičene dobičke. Skodljivemu pojavu je morala narediti konec okrajna inšpekcija.

Kmetijska zadruga v Zrečah je lani prodala kmetom in drugim koristnikom 21 elektromotorjev, za kar je prejela od skupnosti 791.000 dinarjev regresa. Ko so začutili inšpekcijsko roko, so se oprili kaj naivne pretrave. Z lastniki prodanih elektromotorjev so sklenili pogodbe, iz katerih je razvidno, da je KZ

lastnik teh elektromotorjev, a znesek, ki ga je kupec plačal KZ pri nakupu, je le kavcija za »izposojeni« motor. V resnici elektromotorji ne koristijo kmetijstvu prav nič, saj jih privatniki uporabljajo za pogon žag in mlinjskih strojev. Prav tako je KZ Zreče prodala 4252 kilograma pogonskega goriva, benzina in nafte, za kar so prejeli 122.053 din regresa. KZ Slovenske Konjice je prodala privatnikom 12 elektromotorjev in prejela za to 349.380 din regresa. Evidenca o prodanem gorivu pa je tod tako

pomanjkljiva, da je težko ugotoviti, komu je bilo to prodano. Privatnikom so prodajali elektromotorje v KZ Sempeter in Loče.

V KZ in Kmetijskem gospodarstvu St. Jurij pri Celju, so uporabljali regresirano pogonsko gorivo za prevoze s traktorji raznim podjetjem, za žaganje drv itd. Uporabljeno gorivo so zaračunali po normalnih prodajnih cenah in si tako ustvarili neupravičene dohodke. Kmetijska zadruga v Kozjem, je porabila ali prodala 2833 kilogramov benzina in nafte za razne prevoze in žaganje drv. Za to so prejeli 106.665 din regresa. Ponekod še niso ugotovili, koliko so se okoristili z regresi.

Ptuj, staro zgodovinsko mestec ob Dravi, hrani prenekatero zanimivost. Potnik, ki ga obišče, si z veseljem ogleda grad z muzejem

Olepševalno društvo pripravlja v Celju veliko maskerado

Sezona plesnih prireditev je v polnem razmahu. V poldrugem mesecu letošnjega leta imajo Celjani za seboj že kar dve veliki plesni prireditvi: »valčkov večer« in »obrtiški ples«. Največja zabavna prireditev pa šele sledi. V polnem teku so priprave za organizacijo velike maskerade, ki bo 2. marca v prostorih Narodnega doma ali Doma OF. Prireditelj je Olepševalno-turistično društvo v Celju, ki bo poskrbelo za kar najbolj prijetno razvedrilo. Določene so tudi visoke denarne nagrade za najboljše maske.

F. K.

Iz Kočevja

Od 6. do 13. februarja so se v Kočevju poročili: Janoz Ripler, namestnik, in Marija Marinč, namestnica, oboje iz Kočevja. Branko Klepac, šofer, in Neža Štor, delavka, oboje iz Dolge vasi. Franc Lovčič, misar, in Ivanka Ivano, tkalka, oboje iz Kočevja. Rudnik. Jožef Šepce, rudar iz Kočevja. Rudnik, in Francka Blatnik, kmečka delavka iz Viševca. Stanko Dragos, traktorist, in Irena Poje, tovarn delavka, oboje iz Mlake. — Umrli je 75-letna upokojenka Ana Heterle, roj. Zindra, iz Kočevja.

Rojeni hje bile v tem času 7 otrok (3 deklice in 4 dečki).

Iz Trbovelj

Letos nameravajo tlakovati trboveljsko cesto na odseku od rudniške restavracije do Sušnika.

V soboto je gledališka družina Svobode Center uprizorila Klubundovo dramo »Krog s kreda«. Delo je režiral Mitko Rak.

Koča v snegu

Kranjsko šolstvo v stiski

Šole čez nekaj let ne bodo mogle več sprejeti vseh šolobveznih otrok

Ceprav so v Kranju posebno v zadnjem času posvečali šolstvu vedaj se tako do devetnajst tisoč ljudi. Pri tem visokem porastu prebivalstva pa je razmerje med številom šolskih poslopij od pred vojne do danes ostalo do mala neizpremenjeno. V Kranju je nekaj časa celo prevladovalo mnenje, ki ga je slišati sem in tja tudi sedaj, da nikdar ni prav graditi šole prej, preden ne bi vsaj v glavnem ublažili stanovanjsko stisko. Zares so v Kranju zgradili precej novih stanovanj. Vendar pa v teh novih stanovanjih raste vedno več otrok, ki že morajo, ali pa bodo v kratkem morali obiskovati šolo. Mesto ima sedaj le tri osnovne šole, eno

v središču in dve v Stražišču in na Primorskem. Prva je ena najmodernejših v Sloveniji, vendar v njej gostuje II. gimnazija, ostali dve pa sta po velikosti običajni vaški šoli. Stiska v centralni osnovni šoli, osemletki, je tolikšna, da morajo nekateri razredni imeti po osem, devet ali še po več paralel. V ilustraciji ogromnega dotoka novih učencev naj navedemo samo, da je od septembra pa do sedaj prišlo v to osnovno šolo 65 otrok, kar pomeni, dva popolna razreda. Podobno je v Stražišču, kjer morajo poučevati v treh izmenah, kar gre brez dvoma v škodo pouka in vzgoje otrok.

Letos je odobrena gradnja nižje gimnazije in osemletke v Stražišču. Spomladi jo bodo s 25 milijoni začetnih investicij že lahko gradili. Vendar z gradnjo te šole v Stražišču ne bo rešen celotni problem kranjskega šolstva. S tem bo v glavnem samo normaliziran pouk dosežanje šole v Stražišču. Delno bi bila stiska manjša, če bi zidali novo šolo na Planini za južni del mesta in za Planino ter novo poslopje za višjo gimnazijo.

Z Jesenic

V Zeleni na Jesenicah je bilo v preteklem letu nadvse uspešno tekmovanje za delovno varnost in higijensko, tehnično zaščito železarjev. V tem pogledu je bilo precej storjena, vendar je morala Zelenarna vseeno plačati nad 100 milijonov din za bolezenske dopuste. Ta ogromni znesek se je v prvem polletju zvišal na 306 milijonov dinarjev, če upoštevamo še izgubljene delovni dni. Minulo leto so zaradi izostankov in boleznih izgubili 11.586 delovnih dni. Vsak dan je bilo odsotnih od dela povprečno približno 700 delavcev. Ti izostanki so nastali zaradi zamud vlakov, zaradi orožnih vaj, neupravičenih izostankov in boleznih.

Novi slovenski grobovi na tujem

V Clevelandu so umrli Janez Mele, star 76 let, doma iz okolice Vrh nika, od koder je prišel v Ameriko leta 1900; Jože Breščič, star 60 let, doma iz Loke pri Zidanem mostu; Avgust Pečjak, star 73 let, doma iz Bogzlanje vasi pri Žužemberku in Anton Bajt, rojen v Clevelandu.

Odnosi med obema Nemčijama

naj bi se normalizirali v trgovini, finančah, prometu, športu, znanosti, kulturi in v razmerju policijskih sil

(Od posebnega dopisnika »Borbe«)

Berlin, 17. febr. Kakor so napovedovali, je Molotov danes popoldne v sovjetskem veleposlaništvu v vzhodnem Berlinu predlagal normalizacijo odnosov med Vzhodno in Zahodno Nemčijo in se — spet izognil ureditvi nemškega vprašanja. Dve obli nemški komisiji naj bi normalizirali odnose v trgovini, finančah, prometu in obmejnih vprašanjih ter poskrbeli za kulturne, znanstvene in telesovzgojne stike med njima. Posebej naj bi se Francija, Britanija, ZDA in SZ sporazumele o policijski in Vzhodni in Zahodni Nemčiji ter njeni obožovitvi.

Dulles je menil, da se konferenca ne bi spuščala v taka podrobna vprašanja. Kaže, da jih bodo prepustili v ureditev visokim komisarjem okupacijskih sil.

Kakor Dulles sta tudi Bidault in Eden označila predloge Molotova za »slab nadomestek« za svobodne volitve v Nemčiji. Le po konfektih bi se avtomatično rešila tudi

vsa taka vprašanja. Zato tudi ne kaže, da se jih konferenca loti. Molotov je vztrajal pri svojem stališču in je menil, da bi konferenco podaljšali, kolikor se do ju-

tri o njegovih današnjih predlogih ne bi utegnili sporazumeti. Vsi trije zahodni ministri so se tedaj postavili na stališče, da spadajo taki in podobni predlogi v pristojnost visokih komisarjev. Vendar kaže, da je normalizacija odnosov med obema Nemčijama boljša kakor nič. Dulles pa ni pozabil pripomniti, da hoče Molotov na ta način doseči boljše vtis o zadržanju sovjetske delegacije na konferenci.

Današnji govor Molotova je bil res spet dokaj zmeren in sovjetski zunanji minister je znova poskušal prepričati zahodne ministre, da sovjetski načrti o evropski kolektivni varnosti niso naperjeni proti Atlantskemu paktu, marveč le proti evropski obrambni skupnosti. V nasprotju s svojimi izjavami pred tednom dni je zatrjeval, da so velike razlike med to skupnostjo in Atlantskim paktom. V primeru neke revizije Atlantskega pakta bi se sovjetsko in zahodno stališče utegnili celo precej približati.

Jože Smole

Veleposlanik Vučinić pri kancelarju Raabu

Dunaj, 17. febr. (Tanjug). Novi jugoslovanski izredni veleposlanik na Dunaju Dragomir Vučinić je bil danes pri kancelarju Raabu. Izročil mu je prepise svojih akreditivnih pisem. Ob tej priložnosti je razvil krajši prijateljski razgovor.

Leo Mates o tržaškem vprašanju

New York, 17. febr. (Tanjug). Jugoslovanski stalni delegat pri OZN Leo Mates je imel danes razgovor z nekimi ameriškim novinarjem, katerega so oddajali po ameriški televizijski mreži. Na vprašanja novinarja, ali so resnične informacije, da so v teku tajni razgovori med zastopniki

Jugoslavije in Velike Britanije o tržaškem vprašanju, je Leo Mates izjavil, da teh vesti ne more delovno ministrarji ne potrditi. Jugoslovanska vlada, je dejal, bo zastavila vse sile, da se doseže ureditev tržaškega vprašanja v interesu Jugoslavije in Italije kakor tudi Evrope in miru.

Demonstracije v Italiji

Na Siciliji so bili ubiti štirje informbirojevski demonstranti

Rim, 17. febr. (Tanjug). Kaže, da so danes demonstracije in stavke, ki jih je organizirala informbirojevska sindikalna zveza na socialni bazi, a so po zatrevanju demokristjanov dejansko politično naperjene proti Scelbovi vladi, danes dosegle vrhunec. Do stavk in demonstracij je prišlo v Turinu, Mussumelli pri Caltanissetti na Siciliji ter v mestih ob gornjem Jadranu.

V Mussumelli so se demonstranti spopadli s policijo, ko so poskusili vdreti v občinsko zgradbo. Policija je uporabila bombe s solzivcem. Tedaj je bilo odanih nekaj strelcev in so bili štirje ljudje ubiti, 12 jih je bilo ranjenih. V Turinu je bilo pri podobnih demonstracijah ranjenih 5 ljudi, 15 demonstrantov so aretirali.

Ze pri večeršnjih incidentih v Milanu je bil ubit neki demonstrant. To je razburjenje po vsej Italiji še povečalo. Med vlado in opozicijskimi elementi je nastala velika napetost. Zdjaj je očitno, da hoče informbirojevska opozicija onemogočiti Scelbovo vlado, ki z zmernim socialnim programom, kakor ga napoveduje, zlepa ne bo pomirila delavstva.

OLLENHAUER IN SED

Berlin, 17. febr. Vzhodnonemška enotna socialistična stranka (SED) je zahodnonemški socialno-demokratski stranki ponudila sodelovanje pri skupnih političnih akcijah sprito priokupavanega neuspaha berlinske konferenca. Ollenhauer je ponudbo zavrnul.

Pred zaključkom

trgovinskih pogajanj s Turčijo. Beograd, 17. febr. (Tanjug). Trgovinska pogajanja s Turčijo se razvijajo v znamenju prijateljskega in medsebojnega razumevanja. Pri teh pogajanjih doslej ni bilo nikakih bistvenih težav. Zaradi je pričakovati, da bodo v kratkem uspešno zaključena. Pogajanja so se pričela v Beogradu zadnji teden januarja. Voda jih opolnomočeni minister Iksel in predsednik naše zvezne trgovinske zbornice dr. Stane Pavlič.

Eisenhowerjev atomski zakon

je bil večeraj predložen kongresu v razpravo

Washington, 17. febr. (AFP). Eisenhower je danes predložil kongresu svojo posebno poslanico, ki se v njej zavzema za spremembo zakona o atomski energiji iz l. 1946. Predlagal je, da bi ZDA v bodoče tesneje sodelovale s svojimi zavezniki na področju jedrske energije, v zavezniskem krogu sprostile informacije o taktični uporabi atomskega orožja in izkoriščanja atomske energije v industrijske namene ter zboljšale kontrolne ukrepe. V okviru skup-

nih obrambnih načrtov bi na ta način omogočile vzposabljanje posebnih kadrov za atomsko vojno. Zavzel se je tudi za sodelovanje zasebne pobude na področju atomske proizvodnje in raziskovanj. V svoji poslanici je poudaril, da so se stvari na področju atomske energije tako naglo razvile, da ni mogoče več govoriti o ameriškem monopolu, kakor je to veljalo še v l. 1946.

Kar se tiče predloga o mednarodnih atomskih zalogah v miroljubne namene, o katerem se ZDA sedaj pogajajo s SZ in ki z njegovimi prejšnjimi predlogi nima opravka, bo kongresu predložil posebne zakonske načrte, če bodo pogajanja s SZ uspela.

Nočne brzjavke

LONDON, 17. febr. (R). V Spodnjem domu so nocoj službeno objavili, da bodo junija ukinili racioniranje svežega in prekajenega mesa ter slanina. S tem bo do kraja odpravljena racionirana delitev živeža, ki se je pričela leta 1940.

SEUL, 17. febr. (R). General Taylor je pisмено obvestil južnokorejsko vlado, da bo združeno poveljstvo interverralno, če bi dejansko namerala zadržati indijske čete, ki se vračajo iz Pan Mun Joma v Indijo. Hkrati pa je bilo zunanje ministrstvo obveščeno, da bodo spornih 76 bivših korejskih ujetnikov nazaj v Južni Ameriki.

KALKUTA, 17. febr. (R). Nemiri zaradi meznega gibanja učiteljev so se danes nadaljevali. Policija je znova streljala na demonstrante, ki so jo obmetavali s kamenjem. Število žrtev ni znano. Večera je bilo pri spopadih s policijo ubitih 5 ljudi.

NIROBI, 17. febr. (R). Angleško poveljstvo poroča, da je prišlo davi do spopada s skupino Mao-Mao, ki je po tem poročilu poškodovala neko elektrarno, napadla bližnjo policijsko postojanko, poškodovala več stanovanjskih hiš in ubila nekaj domačinov. Pri spopadu z njo je na strani upornikov padlo 32 ljudi.

IZ GOSPODARSKEGA ODBORA ZVEZNA ZBORA PROIZVAJALCEV

Premog se lahko poceni

Na dopoldanski seji je odbor Zveznega zbora proizvajalcev v okviru obravnavanja industrijske proizvodnje začel razpravljati o premogu. Oglasilo se je več poslancev. Poverjenik Zveznega izvršnega sveta Dular je obvestil odbor, da so na zadnji konferenci strokovnjakov v trgovinski zbornici ugotovili, da je povsem realno mogoče znižanje planiranih cen premoga. Sedanje cene so posledica nervoze na tržišču, ki je nastala sprito neenakomernosti v pridobivanju premoga in njegovi razdelitvi. Napovedane kre-dite za nakup premoga za široko

potrošnjo pa lahko ljudje dobijo samo v poletnih mesecih. Zatem je odbor razpravljajal o pridobivanju nafte.

Novi zvezni proračun
v skupščinskih odborih
Beograd, 17. febr. (Tanjug). Oba proračunska odbora Zvezne ljudske skupščine sta se sestala danes popoldne na skupni seji. Sklenila sta, da bosta vsak zase proučila načrt novega zveznega proračuna in bodo zastopniki posameznih državnih tajništvev in drugih ustanov v vsakem posebej poročali o proračunski politiki in posameznih poglavjih in postav-

OB DELU POSTAJA VAS ENOTNA

V lepem delu dobrepoljske doline leži velika vas Kompolje, ki zajema 120 srednjih in malih kmetov. Vas meji na območje krajevnih zadrug Videm in Struge in na gospodarsko zaokroženo celoto. Glavne dohodke donášata poljedelstvo in živinoreja. Ker pa je kraj gosto naseljen, so ljudje prisiljeni iskati si zaslužka še drugod. Tako izdelujejo zobotrebce, cekarje, poletji pa nabirajo zdravilna zelišča, gobe in drugo.

V Kompoljah so lansko pomlad začeli graditi zadrugi dom. Začetek je bil sicer težaven, poslopje so pa le sezidali zelo hitro in sedaj že služi svojemu

namenu. V njem imajo lepo urejeno trgovino, skladišča in prostor, kjer se zadržujejo pogosto sestajajo. Računi izkazujejo, da je stala gradnja zadruginega doma 1.800.000 din, vreden je pa najmanj štirj milijone dinarjev.

Leta 1953 so se zadrugniki v Kompoljah lotili še druge naloge. V vasi še nimajo elektrike, zato so se povežale vasi v Strugah in okolici ter so začeli skupno delati. Zbranga imajo že v materialu in denarju 1.500.000 din. Seveda ne bodo zmogli vsega sami. Občinski ljudski odbor Videm-Dubrepolje bo gotovo pri-maknil svoj delež, pričakujejo

pa, da jih bo tudi OLO Kočevje razumel in jim pomagal.

Na zadnjem zadrugnem sestanku so govorili tudi o tem, kako je škoda, da nimajo gnoj-ničnih jam in se jim zato gnoj-nica izgublja.

O. K.

BRALCINAM PIŠEJO POMOČ PRI REŠEVANJU STANOVANJSKEGA VPRAŠANJA BI BILA NA MESTU

Mnogi delavci in nameščenci skušajo priti pod svojo streho, a žel jih pri tem marsikaj ovira. Dobiti cement in železo, to je danes težko. Da bi bilo možno nove hišice dokončati in da bi si jih lahko postavili tudi tisti naši delavci in uslužbeni, ki so pripravljani storiti vse, da pridejo do svojega stanovanja, bi jim bilo prav nuditi z regresom vsaj cement la železo.

Prav poročilo je tudi vprašanje stavnih načrtov. Ta stano namreč lope tisočakov. Če imaa prijatelja ali

sorodnika, ki ti napravi načrt lahko zastopi ali za manjši znesek ta načrt ne velja. Izdelati ga mora projektni biro. Tam imajo nekaj načrtov, dobiš ga in plačaš zanj dovet ali deset tisoč. Če pa hočeš, da ti napravi načrt po tvojih željah, boš plačal okrog 80 tisočakov. Tega pa vsakdo, ki gradi hišo z mesečno plačilo z žulji svojih rok in s posojilom, nikakor ne zmore. Mislim, da zah-teva to vprašanje nujno rešitev. Za kaj ta ovira na primer za Sentiča ali Jezično, za občine izven mestne občine pa tega ni več.

L. S.